

motiivi

4 / 2024

KYBERUHAT

Huijari vaanii verkossa

LAKIASIAT

Saako pomo seurata sinua?

LUE MYÖS

**JHL-NUORET
VALLOITTAVAT**

**SENIORIT
SATEEN-
KAAREN
VÄREISSÄ**

YMMÄRRÄN SINUA

Asioimistulkki Zabi Yawari auttaa kielimuurin yli. Työssä tutuksi tulevat niin päiväkotia ja koulu kuin poliisi ja sairaala.

Sivu 20 YSTÄVYYS AUTTAA JAKSAMAAN

Bhooney Autio ja Sisko Junttila jakavat ilot, surut ja kevätkäryleet.

Sivu 16 HYVÄSTI, OMA KOTI

Elisa Munne-Visakon kuviot menivät uusiksi, kun hallitus leikkasi tuet.

Sivu 34 TYLSISTYMINEN TAPISSA?

Jos työ tympii toden teolla, ota kiikarit käteen ja tähtää uusiin näkyymiin.

Puheenjohtajalta

Palkankorotuksia ei saa rajoittaa, kirjoittaa Håkan Ekström.

SIVU 5

Lapsuus päättyi sotaan

Zabi Yawari pakeni kuusi-vuotiaana Iranista Suomeen.

SIVU 8

Tunnistatko uhkan?

Kyberhyökkäys voi piillä viattoman näköisessä meilissä.

SIVU 12

Ammattina tietoturva

Eemeli Issakoff tuntee laitteet ja niissä lymyilevät pirulaiset.

SIVU 15

Psst!

Hiljainen tieto on työpaikan huomaamaton voimavara.

SIVU 22

Älä olela heteroksi

Sateenkaariseniorit ansaitsevat turvallisen vanhuuden.

SIVU 24

Lautapelejä ja liittoasiaa

JHL-nuoret perustivat Ouluun oman jaoston.

SIVU 30

Tuomas Kyrön kolumni

Eriydymme ja yhdistymme samanaikaisesti.

SIVU 36

Juristi vastaa

Pomon on kerrottava, jos hän aikoo paikantaa sijaintisi.

SIVU 37

Koulutus

Oletko aina halunnut agentiksi?

SIVU 38

Alueelta SIVU 40

Ajassa SIVU 42

SVE Håll Koll

Kom och semestra i vackra Ruka.

SIDA 45

SVE En bra natt på jobbet

Närvårdaren Paulina Lindblad gillar utmaningar.

SIDA 46

ENG Good to know

JHL takes anti-racist action.

SIVU 49

Bussikuski Vesa Heimo teki hittibiisin

SIVU 28

Nämä vain
verkossa!

motiivilehti.fi

TOIMITTAJALTA

Mistä saat voimaa?

RAHAPULA. Kohtuuttomat vaatimukset töissä. Turvattomuus, vähemmistöstressi, kylästyminen työhön, yhteiskunnan epävarmuus. Tästä lehdestä löytyy useita esimerkkejä siitä, kuinka moni meistä on jaksamisensa rajoilla tai voi muuten huonosti.

Raskaina aikoina kaipaamme palauttavaa kevennystä. Harrastukset kuitenkin maksavat. Näiltä sivuilta voit lukea, kuinka hallituksen leikkuri on vienyt pienituloisilta mahdollisuuksia harrastamiseen ja

joustaviin vapaisiin.

Onneksi ihminen on taitava löytämään voimanlähteitä. Käsillä olevan Motiivin tähdistä yksi tekee lastensa kanssa Tiktok-videoita, toinen potkii jalkapalloa, kolmas tuo työkaiverille kevätkääryleitä ja neljäs pelaa lautapelejä. Mistä sinä ammennat voimaa elämään? Kerro se meille, jos haluat jakaa intohimosi: motiivi-lehti@jhl.fi.

Samuli Launonen
toimitussihteeri

Ylpeänä esille

Vanhustenohjaaja Noomi Sakala osallistuu keho- ja nuoruusihanteita uhmaavaan Kurvikuningatar-kisaan.

Hän viljelee aamukahvisi

Hope Muriuki saa työstään rehdin korvauksen. Sinä päätät, saavatko muutkin kahvinviljelijät.

Nyt puhuvat tähti-ammattilaiset

Ilman tekstiilihuoltajaa, tiehöyläkuskia ja keittiön esihenkilöä yhteiskunta pysähtyisi.

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / puh. 010 77031 / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimitussihteeri Samuli Launonen / Toimittajat Samppa Haapio ja Salla Hongisto / Tuotanto-AD Kati Ahonen / Taitto ja trafiikki Kati Ahonen / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Tuotantoyhteistyö, Kubo Oy: toimittaja Hanna Kangasniemi / Aikakausmedia ry:n jäsen / JHL:n yhdistysten kokousilmoitukset jhl.fi/ilmoita-kokous-koulutus-tapahtuma / Mediamyyni Saarsalo Oy, timo.lepisto@saarsalo.fi, puh. 044 534 9878 / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkkajulkaisu) / Paino PunaMusta, Forssa / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Motiivi painetaan suomalaiselle paperille.

Seuraa meitä somessa!

Riittääkö hänelle työeläkettä?

Pian hänkin pääsee kouluun, ennen pitkää opiskelemaan ja työelämään. Mutta riittääkö hänelle aikanaan työeläkettä?

Tehtävämme Kevassa on pitää huolta julkisen alan ammattilaisista sukupolvesta toiseen – niin työuran aikana kuin sen jälkeen.

Katsomme kauas eteenpäin ja varmistamme sijoitustoiminnallamme, että myös tulevaisuuden tekijät saavat työeläkkeen.

Luotettavaa eläketurvaa
ja kestäväää työelämää.

www.keva.fi

På
svenska!
motiivilehti.fi/sv

Ehdoton ei palkan- korotuskatolle

TYÖTÄ HALPUUTETAAN ja järjestäytymättömät yritykset saavat kilpailuetuja. Tätä merkitsevät uudet paikallisen sopimisen lainsäädäntöesitykset. Ne kohdistuvat yksityiseen sektoriin ja ovat nyt käsiteltävinä eduskunnassa. Samalla on muodostumassa riski, että yleissitovuus katoaa usealta sopimusosalta.

Kun palveluita ulkoistetaan, niiden hinta ohjaa sitä, keneltä palvelut ostetaan. Tämän tiedämme aiempien kokemusten perusteella. Paikallisen sopimisen esitykset vahvistavat kehitystä, jossa toimeksiannot valuvat niille, jotka halvimalla palveluja tuottavat. Laatu, hyvinvointi ja inhimilliset näkökulmat jäävät taka-alalle.

Hallitus haluaa viedä lainsäädäntöön myös niin kutsutun vientimallin. Se heikentää neuvottelutoiminnan tasapainoa. Valtakunnansovittelijan toimivaltuuksia rajattaisiin. Tämä tekisi pienpalkka- ja naisvaltaisten alojen palkkatasojen parantamisesta vaikeaa, koska vientialojen palkkaratkaisut käytännössä muodostaisivat palkankorotuskaton. JHL vastustaa esitystä. Tällaista lakia ei tule säätää.

Ammattiyhdistysliikkeen keskeisin tuote on työ- ja virkaehtosopimukset sekä niihin liittyvä neuvottelu- ja sopimustoiminta. Niiden kehittäminen ja ylläpitäminen vaativat järjestöllistä voimaa, osaamista ja sitoutumista. Liitolla on oma edunvalvonta-tehtävänsä toimia jäsentensä palvelussuhteen ehtojen, työelämän laadun ja palvelussuhdeturvan kehittämisen puolesta. Tämä työ jatkuu, oli tilanne mikä tahansa. ●

Håkan Ekström Puheenjohtaja

Laatu,
hyvinvointi
ja inhimilliset
näkökulmat
jäävät taka-
alalle.

Ateria

Tiistai 26.11.2024
Helsingin Messukeskus

Rekisteröidy kävijäksi: julkinenateria.fi

Julkisen ruokapalvelun ja sopimusruokailun
maksuton ammatilaispäivä

Ohjelma tarjoaa inspiroivia puheenvuoroja ja uusinta tietoa
työsi tueksi. Tapaa myös kiinnostavimmat tuote- sekä palvelu-
toimittajat ja nauti maksutta päivän menu.

Tervetuloa!

Päämedia-
yhteistyökumppani: **Elintarvike**
ja Terveys

Järjestäjä: **MESSUKESKUS**

KUKA?

- Zabi Yawari, 34
- Työskentelee asioimistulkkina toiminimellä ja ohjaajana Helsingin diakonissalaitoksen lastenkodissa
- Asuu Espoossa
- Pelaa ja seuraa jalkapalloa
- Asuu yksin, muu perhe pääkaupunkiseudulla

Yawari käyttää harvoin muistiinpanovihkoa, koska haluaa keskittyä eleisiin ja ilmeisiin. Tällä kertaa hän on kuitenkin kirjoittanut muutaman sanan muistiin ennen tulkkauskeikkaa.

Asioimistulkin työ vie Zabi Yawarin asiakkaidensa ilojen ja surujen ytimeen. Mutta lohduttaa ei saa.

Teksti **Salla Hongisto** Kuvat **Vesa Tyni**

Tyyni tulkki

almin sairaalan odotustilassa istuu pari ihmistä. Asioimistulkki **Zabi Yawari** ei tiedä, kuka heistä on hänen asiakkaansa. Se selviää vasta, kun sairaanhoitaja kutsuu. Etukäteen Yawari on saanut tietää vain tilan. Sen löytämiseksi hän on kysynyt apua sairaalan infosta. Kahviosta lähti kahvikuppi mukaan.

Hän tervehtii asiakastaan lyhyesti ja tulkkaa tälle tehtävän tutkimuksen Afganistanissa puhutulla darin kielellä. Sitten hän palaa odotustilaan. Seuraavaksi Yawaria tarvitaan reilun tunnin päästä, kun on aika tulkata tutkimuksen tulokset.

Enimmäkseen hän tulkkaa aikuisille, mutta myös lasten puheterapia kuuluu kuvaan. Maahanmuuttovirasto, poliisi, sairaala, lääkäri, sosiaalitoimi, koulu ja päiväkotit ovat tulleet kymmenen vuoden tulkinturalla tutuiksi.

- Joskus vitsailemme tulkkien kesken, että olemme vähän kaikkien alojen asiantuntijoita. Melkein voisi kuulustelunkin jo hoitaa, hän sanoo ja nauraa.

Pitkä patkå pakolaisena

Tulkattavat eivät saa tietää tulkin taustoja. Darin lisäksi Yawari tulkkaa Iranissa puhuttua farsia. Dari ja farsi ovat vähän kuin ruotsi ja norja: lähellä toisiaan, mutta eri kulttuureiden kielet. Vaikka farsi on Yawarin virallinen tulkkauskieli, joskus sen puhujat pelkäävät väärinymmärryksiä vain siksi, että Yawari näyttää afgaanilta.

- Sanon silloin, että jos ei ole luottamusta, ei voi tulkata. Joskus homma on jäänyt siihen. Saan tällaisestakin keikasta palkkion, mutta ei se mukavaa ole.

Tulkkaustilanteisiin pääsee tällöin häivähdyksiä Iranin-muistoista. Ne juontuvat Yawarin pitkästä pakolaistaustasta. Oli vuosi 1996, kun Taleban nousi valtaan Afganistanissa. Vanhoillislamilaiselle, sunnalaiselle äärijärjestölle teki tilaa pitkän sisällissodan ja Neuvostoliiton-sodan jättämä kaaos.

Siihen päättyi kuusivuotiaan Zabi Yawarin varhaislapsuus Kabulissa. Aseistettu Taleban näkyi kaduilla

– Jos ei ole luottamusta, ei voi tulkata.

ja kävi ovella. Lapsi pelkäsi, että kohta joku viedään pois. Perhe joutui jättämään kotinsa hazara-heimonsa ja shiialaisuutensa takia. Hazarat ovat Afganistanissa hyljeksitty kansanryhmä.

Yawarit pakenivat sukulaisten luo Iranin Teheraniin. Zabi Yawari luuli, että asiat olisivat siellä paremmiin. Edessä olikin vaikea aika. Iran eli historiansa fasistisimpia ja vanhoillislamilaisimpia aikoja, ja sielläkin vaino oli hellittämätöntä. Pieni lapsi sai sen tuta jatkuvana kiusaamisena vaikka löysi myös ystäviä. Vieläkään hazarat eivät saa omistaa Iranissa edes sim-korttia, saati autoa tai taloa.

Iranin-vaihe tuntui loputtomalta, mutta 2004 se päättyi lottovoittoon. Yawarin perhe sai lukuisten hakijoiden joukosta YK:n pakolaisjärjestö UNCHR:n kiintiöpakolaispaikan Rovaniemeltä.

- Olimme todella huojentuneita, vaikka emme edes tienneet, missä Suomi oli. Sekoitin sen Libanoniin!

Muutto osui juhannukseen. Kesäyön aurinko häikäisi, mutta ensimmäinen kulttuurishokki tuli maahanmuuttajaluokan liikuntatunnilla uimahallin pukuhuoneessa. Suihkussa piti käydä alastomana muiden edessä.

- Se oli todellinen shokki. Onneksi kulmassa oli suihku, jossa kävimme vuorotellen.

Suomi on tarjonnut rauhan ja puhtaan ilman. Koulun laitettiin heti, lääkärille on aina päässyt. Asunon saaminen ei kuitenkaan aina ole ollut helppoa. Yawari on myös saanut osansa rasistisista solvauksista. Netissä kuraa on tullut niskaan järkyttävä määrä.

- Some avasi silmät, että kyllä meitä täällä vihaatankin.

Ei sijaa tunteille

Asioimistulkki on puolueeton, olemusta myöten. Yawarin musta asu on ammattitaidolla harkittu. Tulkki ei voi lohduttaa edes silloin, kun lapsi on vakavasti sairas tai joltakulta evätään turvapaikka.

- Viimeksi eilen tulkattava alkoi itkeä sosiaalitoimistossa. Tuska hänessä paistoi läpi. Tuntui pahalta, mutta ei se naamastani näkynyt. Joskus työ vaatii itsehillintää, mutta ammattimaisuus kärsii, jos menee tunteeseen mukaan.

Kun tutkimus on ohi, Zabi Yawari tulkkaa asiakkaalle vielä jatkohoito-ohjeet. Asiakas antaa hyvää palautetta: hän toivoo, että Yawari voisi olla hänen tulkkinsa jatkossakin.

Jatkohoito-ohjeiden tulkkaminen on osa lääketieteellisiä tutkimuksia.

Sairaala-alueiden karttojen tutkiminen on yleistä tulkin työssä.

Toisinaan tulkkauksilanteet ovat huvittomia. Keran Yawari tulkkasi verensokerin mittausta. Potilaan sormenpäästä mitattu arvo oli hieman koholla. Ennen koetta ei olisi saanut syödä, ja sairaanhoitaja uteli, oliko potilas syönyt. Potilas pudisti hämillään päätään. Hoitaja tarkensi: oletko syönyt leipää? Potilas muistikin, että oli. Lopulta ilmeni, että potilas oli ohjeesta tietämättä syönyt melko paljon.

- Silloin me kaikki kolme revettiin. Tilanne vain oli niin huvittava.

Lapsia suojelemissa

Zabi Yawarin toisessa työssä empatia saa näkyä. Hän valmistui yhteisöpedagogiksi viisi vuotta sitten ja sai vakityön Rinnekodin lastenkodista Helsingissä. Siellä pyrkimyksenä on kodinomainen elämä. Yawari on saanut vastuullaan olevan nuoren, omahoidettavansa, kiinnostumaan jalkapallosta entistä enemmän.

Lasten parissa tulee usein onnistumisen kokemuksia. Joskus riitä selviää odotettua helpommin tai traumatisoituneeseen lapsen syntyy hyvä puheyhteys.

- Työstä saa paljon siviilielämää. Miten moni asia ratkaakaan, kun puhuu eikä vaikene.

Lastenkodin joustava vuorotyö mahdollistaa tulkkaukseikat, jotka taas voi valita melko vapaasti

työnantajan sovelluksesta. Valinnanvapaus ja vaihtelu sopivat Yawarille. Vapaalla hän reissaa muun muassa tapaamaan sukulaisia, joita on sijoitettu pakolaisiksi ympäri Eurooppaa.

Viime kesänä hän kiersi Saksaa jalkapallon EM-kisojen perässä. Futisliigojen seuraamiseen menee parhaimmillaan monta iltaa viikossa. Jalkapallo tyhjentää pään töistä.

- Olen itsekin pelannut pennusta asti. Iranissa taisin aloittaa.

Aiheesta toiseen tauotta

Malmi sairaalasta Zabi Yawari suuntaa Meilahden Uuteen lastensairaalaan tulkkamaan magneettikuvausta. Matkalla hän syö pasteijan. Tulkkaukseen on tilattu puolitoista tuntia, mutta se ei meinaa riittää. Kuvantaminen saadaan juuri ja juuri tehtyä, kun pitää jo jatkaa seuraavaan tulkkaukseen. Edessä on uudet 90 minuuttia turvapaikka-asiaa - puhelimitse.

- Puhelimessa tulkkaminen ei ole lempipuuhaani, koska kuulee huonosti ja välillä ei erota, kuka toisen pään kymmenestä ihmisestä puhuu.

Yawari on ehättänyt kotipihalleen Espooseen, kun Maahanmuuttovirastosta soitetaan. Hän kiihuuttaa kotinsa rauhaan jatkamaan puhelua.

1996

Pakeni perheineen kuusivuotiaana Talebania Afganistanista Iraniin.

2004

Muutti Rovaniemelle perheineen kiintiöpakolaisena

2014

Muutti Helsinkiin opintojen perässä

2016

Valmistui asioimis-tulkiksi

Puhelimella varataan tulkkauskeikat, ja joskus tulkkaustakin tehdään puhelimitse.

Asioimistulkiksi voi opiskella

ASIOIMISTULKIN ammattitutkinnon suorittavat useimmiten ne, jotka jo tulkkaavat työkseen.

Asioimistulkilla on oltava sujuva suomen kielen taito ja vähintään yhden muun työkielen taito. Lisäksi tarvitaan hyvät viestintätaidot sekä vahva ymmärrys käytettyjen työkielten kulttuureista ja viranomaisten toiminnasta.

Itsehillintä on osa ammattia, koska tulkin on pysyttävä mahdollisimman neutraalina. Tätä harjoitellaan opinnoissa.

– Eivät kaikki sovellu tähän työhön, mutta ala opettaa paljon, Zabi Yawari sanoo.

2019

Valmistui yhteisöpedagogiksi Humanistisesta ammattikorkeakoulusta

2020

Sai vakityön lasten-kodissa, jossa edelleen työskentelee tulkkaustyön ohella

Finnclean

Kansainväliset puhtausalan ammattimessut

19.–20.3.2025

TAMPEREEN MESSU-
JA URHEILUKESKUS

finnclean.fi | [#finnclean](https://twitter.com/finnclean)

Alan tuoreimmat trendit

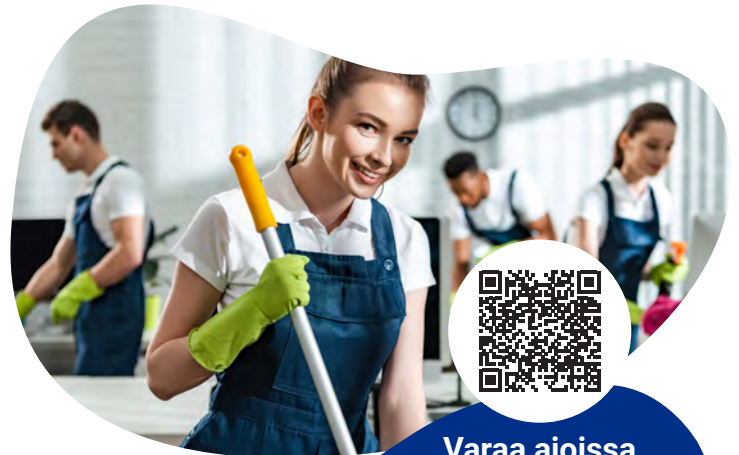
Puhtausalan ykköstepah-tuma kokoaa yhteen tuhansittain alan ammattilaisia ja tulevaisuuden osaajia verkostoitumaan ja koulut-tautumaan.

Finnclean Innovaatio 2025 -kilpailun palkitseminen

Ehdolla innovatiivisimmat uudet tuotteet ja palvelut.

Siivouskoneiden koeajorata

250 m² heti messuosastojen yhteydessä.

Varaa ajoissa
osastopaikkasi
finnclean.fi

Testaa,
tunnistatko
kyberuhat!

motiivilehti.fi

Kyberroistot kolkuttelevat ovia

Erilaiset tietoturvauhat alkavat olla jokapäiväisiä ja verkkoroistot yhä taidokkaampia. Tietoturvaosaaminen on kansalaistaito kaikilla aloilla.

Teksti **Hanna Kangasniemi**

Sähköpostin lähettäjänä lukee työkaverin nimi. Viesti kehottaa katsomaan linkistä löytyvät valokuvat pikkujouluista. Tällainen on tyypillinen tietojenkalasteluviesti. Siihen on helppo langeta, ellei tarkista, onko lähettäjä oikeasti työkaveri.

- Klikkauksen jälkeen koneella saattaa ollakin kuvien sijasta haittaohjelma, sanoo **Anu Laitila**, KyberVPK-järjestön tietoturva-asiantuntija.

Tietojenkalasteluviestit ovat yleisimpiä työntekijöiden kohtaamia tietoturvauhkia. Ne ovat aiempaa taidokkaampia ja usein hyvällä suomella kirjoitettuja. Viestit saattavat tulla samaan tekstarikejuun, johon aiemmin on tullut aitoja viestejä esimerkiksi pankilta.

Huijauksen tunnistaminen on entistä vaativampaa. Jossain vaiheessa melkein jokainen meistä voi langeta ansaan.

Silloin tärkeintä on kertoa nopeasti asiasta työpaikan tietoturvasta vastaaville ja vaihtaa mahdollisesti murretut salasanat.

Vuonna 2021 Irlannin kansallisen terveydenhuollon HSE:n työntekijä klikkasi viattomalta vaikuttanutta kalastelulinkkiä sähköpostissaan. Seurauksena oli laaja kiristyshyökkäys, joka lamaannutti koko maan terveydenhuollon järjestelmät kuukaudeksi. Haitat paisuivat, koska varoitussignaaleihin ei reagoitu ajoissa.

Tapauksen oppi on, että jokaisen työntekijän tietoturvallisella toiminnalla on merkitystä. Tietoturva ei ole enää vain it-osaston vastuulla.

Tietoturvauhat arkipäiväistyvät

Tietoturvauhat kasvavat nopeasti. Koronapandemia lisäsi digitalisaatiota ja etätöitä. Tietojärjestelmät ja palvelut keskittyvät yhä enemmän verkkoon ja eri-

laiset internetiin liitetyt laitteet yleistyvät. Samaan aikaan rikollisten tietotaito ja ammattimaisuus kasvavat. Huijaushyökkäyksiä myydään jopa palveluina, joita voi ostaa vaikei osaisi koodata tai asentaa haittaohjelmia.

Yhä enemmän esiintyy valtiollisten toimijoiden kyberhyökkäyksiä, koska geopoliittinen tilanne on kiristynyt. Oma lukunsa on *haktivismi* eli kyberrikollisuus, jossa motiivit ovat taloushyödyn ja omien hakkeritaitojen esittelyn sijaan poliittisia.

Paikantamista haittaava GPS-häirintä ja huoltovarmuuskriittisiin aloihin kohdistuvat palvelunestohyökkäykset ovat jo uutta normaalia Suomessakin. Myös kiristyshaittaohjelmat, *ransomware* eli "ransut", ovat lisääntyneet jo pitkään.

Harkitusti tietojen jakamista ja katsomista

Etätöissä laitteiden tietoturvasta huolehtiminen on erityisen kriittistä. Oletko muuttanut kodin reitittimen oletussalasanan? Päivitkö mobiililaitteesi ohjelmiston? Käytätkö VPN:ää kirjautuessasi julkiseen nettiin työasioissa?

Kyberrikolliset etsivät tietoturvan heikoimpia lenkkejä.

9 266

tietojenkäsitelyyritystä raportoitiin Suomessa vuonna 2023. Kasvua edellisvuoteen oli 3 479 käsitelyyritystä. Eniten ilmoituksia tehtiin pankkitunnusten ja Microsoft M365 -tunnuksien osalta.

211

ilmoitusta palvelun-estohyökkäyksestä käsiteltiin Kyberturvallisuuskeskuksessa vuonna 2023.

44 000 000€

99,9%

automaattisista tietoturva-hyökkäyksistä saataisiin Microsoftin mukaan torpattua, jos ihmiset käyttäisivät kaksivaiheista tunnistautumista.

euroa meni pankkien tietojen mukaan huijauksissa suomalaisilta rahaa vuonna 2023. Pankkien tietoon tuli pankkihuijauksia 77 miljoonan euron edestä, mutta ne saivat torpattua niistä 33 miljoonaa.

- Usein kyberrikolliset iskevät sinne, missä ollaan vähiten varauduttu, sanoo Anu Laitila.

Tietoturvan heikkoja lenkkejä voivat olla päivittämättä jätetyt ohjelmat ja kehnosti suojatut verkkolaitteet, kuten verkossa olevat mittalaitteet tai turvakamerat.

Myös muiden tiedot on pidettävä suojassa. Vuodesta 2018 sovelletun tietosuojasetuksen (GDPR) myötä esimerkiksi tietosuojarikkomusten seuraukset voivat olla merkittäviä. Tietoja ei saa tallentaa tai katsella ilman oikeutettua perustetta. Esimerkiksi Hus-yhtymässä on paljastunut satoja luvatta tehtyjä katseluita, joista on seurannut sakkoja ja irtisanomisia.

- Varoittava esimerkki terveysalalta on myös psykoterapiakeskus Vastaamon tietomurtotapaus. Asiakastietojen leviäminen julkisuuteen johti yrityksen lopettamiseen, oikeudenkäynteihin ja ennen kaikkea suureen inhimilliseen kärsimykseen, Laitila muistuttaa.

Paljon vahinkoa yksilöille ja yrityksille

Jaamme yhä enemmän asioita itsestämme sosiaaliseen mediaan sekä erilaisten kisojen ja verkkokauppojen alustoille. Saatamme ladata nettiin kuvia, joissa näkyy esimerkiksi työpaikan kulkulupa. Anu

Laitila huomauttaa, että kaikki tämä lisää mahdollisuuksia tietoturva- ja -suojaloukkauksiin tai identiteettivarkauksiin.

Tietoturvarikoksen kohteeksi joutuminen voi aiheuttaa yksilölle monenlaista piinaa, joskus pitkäksiaikaa. Organisaatioille voi tulla hyökkäyksistä mainehaittaa, tietojen menetystä ja häiriöitä palveluihin. Verkkorikolliset voivat levittää ja väärentää tietoja. Taloudelliset menetykset saattavat olla merkittäviä niin yksilöille kuin organisaatioillekin.

Huijari voi vedota tunteisiin

Myös fyysinen tietoturva on tärkeä. Yksinkertaisimmillaan se tarkoittaa, ettei jätä luottamuksellisia työpapereita lojumaan näkyville tai puhu työasioista ulkopuolisten kuullen. Suomessa on raportoitu luvattomia tunkeutumisia tai niiden yrityksiä muun muassa vesi- ja terveydenhuollon yksiköihin.

Tällaisiin tapauksiin voi Laitilan mukaan liittyä sosiaalista manipulointia: huijari yrittää vedota tunteisiin päästäkseen tilaan, jonne ei ole lupaa tulla.

Kirstynyt tietoturvatilanne ei helpotu. Jokaisen on syytä seurata aikaansa ja pitää silmänsä auki. Kyberrikollisuus saa koko ajan uusia muotoja, joita tekoäly vain tehostaa. Hyvin valmistautunut turvaa niin itsensä kuin työpaikkansakin.

Aina valppaana

Eemeli Issakoff hoitaa mobiililaitteasiat tuhansien asiakkaiden hyvinvointialueella. Hän tietää, mikä on tietoturvasa totta ja mikä tarua.

Teksti **Hanna Kangasniemi** Kuva **Susanna Lyly**

KUKA?

- Eemeli Issakoff, 22
- Järjestelmä-asiantuntija
- Istekki Oy, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tampere

En ole langennut tietojen kalasteluun

TOTTA JA TARUA: Olen melkein klikannut muka pankilta tullutta tietojenkalasteluviestiä. Tyypillinen kiirettä painottava sävy sai minut viime hetkellä tunnistamaan viestin huijaukseksi.

Oudoista teksteistä ei kannata ilmoittaa

TARUA: Aina kannattaa ilmoittaa tietoturvapoikkeamista. Me enemmän yli- kuin alireagoimme, jos jonkun työlaitteessa on epäilyttäviä viestejä.

Tietoturva-uhkien määrä on lisääntynyt

TOTTA: Tietoturvapoikkeamat ovat lisääntyneet ja se on uhka. Siksi meidänkin asiakkaamme ottavat entistä herkemmin esille, jos he saavat puhelimiinsa outoja ilmoituksia, tekstiviestejä tai muita poikkeamia.

Työpuhelimiin ei tule huijausviestejä

TARUA: Kaikkiin mobiililaitteisiin voi tulla huijausyrityksiä. Kännykässä ne voivat olla tekstiviestejä, ilmoituksia tai sähköposteja. Mobiililaitteissamme on virustorjunta, mutta inhimillisiä huijauksiin haksahduksia se ei estä.

Teen työtä vain laitteiden kanssa

TARUA: Suuri osa työstäni on asiakaspalvelua ja ihmisten auttamista laitteiden käytössä. Se on työssäni parasta!

LEIKKAUKSIA ELÄMÄSTÄ

Elisa Munne-Visakko joutui myymään asuntonsa hallituksen leikkausten takia. Työelämäprofessori Minna Kivipelto pitää vastuuttomana, ettei hallitus tee kurjuuden estämiseksi mitään.

Teksti **Salla Hongisto** Kuvat **Johanna Erjonsalo**

öihin ei niin vain mennä, vaikka kuinka haluaisi ja **Petteri Orpon** hallitus vaatisi. Tämän on saanut tuta **Elisa Munne-Visakko**, 59. Hän jäi työttömäksi viimeksi toukokuussa 2023.

- En pääse edes työhaastatteluihin. Ei minua kukaan enää halua palkata, olen niin vanha, hän sanoo.

Munne-Visakolla ei koskaan ole ollut vakityötä, vaikka hän on filosofian maisteri ja pätevä muun muassa kirjastovirkailijaksi ja S2-opettajaksi. Pisimpään hän työskenteli kirjastossa, ja töiden loppuminen siellä oli kova kolaus alasta innostuneelle.

Kun töitä ei löydy, hallituksen leikkaukset moukaroivat Munne-Visakon arkea. Ensin asumistuki putosi huhtikuussa 70 eurosta 19 euroon kuussa. Sitten hänen oli pakko myydä oma kotinsa Helsingin Vesalassa. Iso kaksio oli kaupan pitkään, ja kun asuntomarkkinat sakkasivat, Munne-Visakko joutui myymään sen kymppitonniin alehintaan.

Syyskuun puolivälissä Munne-Visakko pakkasi elämänsä pahvilaatikoihin. Edessä oli muutto Sörnäisiin, pienempään vuokra-asuntoon.

- Olen pelännyt ihan hirveästi rahojen loppumista. Ilman kumppanin ruokia en olisi syönyt hyvin.

Asuntokauppojen ansiosta Munne-Visakon olo on huojentunut. Rahaa on hetkellisesti jopa selkäjumppaan. Vanhuudenturva on kuitenkin mennyttä.

Professori: leikkaukset ovat epäloogisia

Ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastus astui voimaan syyskuun alussa. Tuki putoaa jo kahden kuukauden jälkeen 80:een ja myöhemmin 75 prosenttiin. Porrastuksen jälkeenkin ansiosidonnainen jää peruspäivärahaa korkeammaksi.

- Olen pelännyt
ihan hirveästi
rahojen
loppumista.

Elisa Munne-Visakko sai onnekseen päätöksen ansiosidonnaisesta jo viime vuonna. Sen sijaan hän on pudonnut eräänlaiseen kannustinloukkuun. Jos hän nyt täyttäisi uuden työssäoloehdon eli työskentelisi vuoden ajan, hänen tukensa leikkautuisivat nopeasti. Keikkatöitäkään ei enää kannata tehdä, koska suojaosan poistuttua huhtikuussa pienetkin työt leikkaavat tukia. Aiemmin töitä sai tehdä 300 eurolla kuussa ilman vaikutusta tukiiin.

- Eihän tämä nyt varsinaisesti kannusta töihin, Munne-Visakko toteaa.

Hallitus ajaa leikkauksillaan ihmisiä kokopäivätyöhön.

- Täysin epäloogista. Eivät kaikki koskaan kykene kokoaikaiseen työhön esimerkiksi terveyssyistä, päivittelee työelämäprofessori **Minna Kivipelto** Jyväskylän yliopistosta.

- Pian työttömät eivät uskalla liikkua mihinkään, kun pienestä tuesta leikataan heti, jos teet töitä.

Kivipelto on ollut mukana kirjoittamassa Terveystien ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) raporttia leikkausten vaikutuksista vuoteen 2027 mennessä. Raportin laskelmien mukaan hallituksen esittämät toimet kasvattavat tuloeroja ja köyhyysriskiä merkittävästi. Eniten kärsivät valmiiksi köyhimmät, kuten pienipalkkaiset, opiskelijat ja tukien varassa elävät.

Perustoimeentulotukea voi saada, kun tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin menoihin. Tukea saavien joukko kasvaa nyt parin tuhannen vauhtia per kuukausi. Raportin mukaan tukeen oikeutettujen määrä nousee 2027 mennessä 100 000:lla.

- Vastuutonta on, että hallitus ei ole käynnistänyt leikkausten vastapainoksi minkäänlaista toimenpideohjelmia kurjuuden estämiseksi, Kivipelto sanoo.

Leikkausten ohessa hallitus toteuttaa toimeentulotuen kokonaisuudistusta, jotta tuen saajien määrä puolittuisi. Käytännössä se tarkoittaa tuen ehtojen kiristämistä. Kivipelto muistuttaa, että jos ihmiset eivät saa toimeentulotukea, he hakeutuvat ensin leipäjonoihin ja sitten esimerkiksi näpistelemään.

- Jos ei ole ruokaa, kyllä ihmiset sen jostain ottavat. Turvattuus lisääntyy yhteiskunnassa.

Toiveena joustava työelämä

Elinkeinoelämä on kritisoinut Suomen työmarkkinoita joustamattomiksi, mutta Minna Kivi-

Elisa Munne-Visakko joutui muuttamaan hallituksen leikkauksen takia. Laatikoiden siirtelyä on haitannut käsiä vaivaavaa nivelrikko.

pellon mukaan leikkaukset vain jäykistävät työmarkkinoita entisestään.

- Hallitus tulppaa kaikki työelämän joustot, kun kaiken muun lisäksi lakkautettiin vuorotteluvapaa ja aikuiskoulutustuki.

Elisa Munne-Visakkokin hyötyisi joustoista. Hän kokee, ettei enää edes pystyisi kokopäivätyöhön. Viimeisimmässä työssään toimistossa hänen sormiaan alkoi särkeä laatikoiden kantamisesta. Löytyi nivelrikko, jonka takia monet työt, kuten hänen aiemmin kokeilemansa henkilökohtaisen avustajan työ, eivät ole mahdollisia.

- En ole varma mielenterveydestänikään. Elämänsäni on ollut niin paljon epävarmuutta, että tarvitsin tukea.

Tällä hetkellä lääkärit selvittävät Munne-Visakon työkykyä. Hän on yrittänyt yli kaksi vuotta saada B-lausuntoa terapiaa tai työkykyselvitystä varten.

Työelämälle ja Orpon hallitukselle Munne-Visakolla on yksi toive.

- Voitaisiinko iäkkäät ihmiset hyväksyä fyysisine ja henkisine rajoitteineen, kun kerran työuria halutaan aina vain pidentää?

Näin hallituksen leikkuri on viuhunut

Tammikuu 2024:

Useiden tukien (mm. asumistuki ja peruspäiväraha) indeksikorotukset jäädettiin, jolloin tuet eivät kasva hintatason noustessa.

Huhtikuu 2024:

Asumistuen omavastuu kasvoi ja tuki pieneni. Leikkuri osui myös opiskelijoihin.

Sovittelun työttömyyspäivärahan suojaosa poistui. Sen turvin oli mahdollista ansaista 300 euroa kuussa ilman, että työttömyysetuus pieneni.

Työttömyysturvan lapsikorotukset poistuivat, mikä tarkoittaa jopa 125–240 euron leikkausta etuuteen kuussa.

Elokuu 2024:

Vuorotteluvapaa ja aikuiskoulutustuki lakkautettiin.

Syyskuu 2024:

Ansiosidonnaista työttömyysturvaa leikattiin porrastamalla. Kahden kuukauden jälkeen tuki putoaa 80:een ja myöhemmin 75 prosenttiin. Työssäoloehto piteni kuudesta kuukaudesta 12:een.

Vuosi 2025:

Hallitus on jo päättänyt muun muassa asumistuen lopettamisesta omistusasujilta, julkisen terveydenhuollon maksujen korotuksista ja sairauspäivärahan leikkauksesta.

KUKA?

- Bhooney Autio, 44
- Työskentelee kuntoutus- ja arviointiosastolla Hiirosenkodissa Oulussa
- On koulutukseltaan kokki
- Asuu Oulussa
- Harrastaa lasten kanssa puuhailua ja retkeilyä

KUKA?

- Sisko Junttila, 55
- Työskentelee pitkäaikaisosastolla Hiirosenkodissa
- On koulutukseltaan laitos- ja sairaalahuoltaja (AMK)
- Asuu Oulussa
- Harrastaa sudokuja, luottamus- tehtäviä sekä vapaaehtoistyötä Oulun demareissa

Ystävyyttä osaston sykkeessä

Kahden työmyyrän kohtaaminen palvelukodin keittiössä johti sielujen sympatiaan. Se on auttanut yli vaikeidenkin elämäntilanteiden.

Teksti **Heli Koppelo** Kuva **Janica Karasti**

Tervetuloa Oulun parhaaseen työpaikkaan, **Sisko Junttila** ja **Bhooney Autio** toivottavat hymyillen. Kaksikko työskentelee ruoanlaitosta ja puhtaanapidosta vastaavina monipalvelutyöntekijöinä Hiirosekkodissa, Oulun suurimmassa palvelukodissa.

Junttila on työskennellyt Hiirosekkodissa jo kymmenen vuotta. Autio kävi siellä alun perin katsomassa vanhainkotipaikkaa oman äitinsä tarpeiden takia mutta päätyi lopulta itse osastolle töihin.

Ystävyuden ytimessä on molemminpuolinen luottamus sekä samanlainen huumorintaju.

MITÄ HYVIÄ PUOLIA TYÖKAVERISSASI ON?

● **Sisko:** Bhooney on luotettava ja ystävällinen kaikille, niin työkavereille kuin vanhuksille. Hänen työvuoronsa jälkeen ei tarvitse pelätä, että asiat olisivat rempallaan.

● **Bhooney:** Sisko on luotettava, auttavainen ja hauska. Hän on auttanut minua työn ulkopuolellakin, esimerkiksi sähkösopimuksen kilpailuttamisessa.

MITÄ OLET OPPINUT TYÖKAVERILTASI?

● **Sisko:** Työmoraalia! Bhooney ei koskaan mene siitä, missä aita on matalin. Olen oppinut paljon myös hänen kulttuuristaan, erityisesti thairuoasta.

● **Bhooney:** Sisko on perehdyttänyt minut työhöni, esimerkiksi missä järjestyksessä tehtävät kannattaa tehdä. Sisko on se, jolle soitetaan kaikilta osastoilta, kun tulee kysyttävää.

MIKÄ TYÖKAVERISI TEKO ON JÄÄNYT MIELEEN?

● **Sisko:** Kun Bhooney tuli sanomaan, että Sisko, minulla on sydän kipeä. Oli suuri luottamuksenosoitus, että hän rohkeni kertoa raskaasta tilanteesta elämässään.

● **Bhooney:** Se kun Sisko auttoi minua vaikeassa elämäntilanteessa. Sisko on hyvä kuuntelija ja ystävä.

MEITÄ TEITÄ YHDISTÄÄ?

● **Sisko:** Hullut jutut! Meillä on samanlainen huumorintaju ja ajatusmaailma.

● **Bhooney:** Ajatus, että työt pitää tehdä kunnolla eikä mennä siitä, missä aita on matalin.

MINKÄ OMINAISUUDEN HALUAISIT TYÖKAVERILTASI?

● **Sisko:** Ruoanlaittotaidon. Bhooney tekee erityisen hyviä kevätkääryleitä. Lisäksi sen, kuinka sitkeä Bhooney on vaikeissakin tilanteissa. Hän ei ole luovuttaja.

● **Bhooney:** Haluaisin osata kaiken yhtä hyvin kuin Sisko. Hän on työssämme ihan suvereeni!

MIKÄ ON YLLÄTTÄNYT ENITEN TYÖKAVERISSA?

● **Sisko:** Nöyryys. Viimeksi hämmästyin, kun pyysit anteeksi sairastumistasi, vaikka eihän sille mitään voi.

● **Bhooney:** Sinnikkyytesi. En osannut pitkään aikaan sanoa sanaa "vissy", mutta et antanut periksi ennen kuin opin.

MITEN TYÖKAVERISI SAA SINUT HYVÄLLE TUULELLE?

● **Sisko:** Tulemalla käymään osastolla. Bhooneyn positiivisuus valaisee koko paikan. Kun hän on poissa, ikävä tulee.

● **Bhooney:** Lähtemällä kanssani tauolle! Vaikka ehtisimme jutella vain viisi minuuttia, taas on iloinen mieli. Onneksi työskentelemme viereisillä osastoilla!

Hiljainen tieto takaa onnistumisen

Kolme JHL:n jäsentä kertoo, miksi hiljainen tieto on tärkeää ja miten sitä jaetaan heidän työpaikoillaan.

Teksti **Sami Turunen**

Työpaikat ovat täynnä ohjeistuksia, menetelmiä ja pilkuntarkkoja prosesseja. Yksikään työ ei kuitenkaan suju vain niiden varassa. Vasta yhdessä jaetut opit ja kokemukset varmistavat, että työt hoituvat. Hiljainen tieto tekee työstä jouhevaa, järkevää ja tehokasta.

Hiljainen tieto ei ole vain sitä, että vanhemmat kollegat opettavat nuorempiaan tavoille, vaan parhaimmillaan tieto kulkee moneen suuntaan ja hyödyttää kaikkia. Hiljainen tieto on työyhteisön koossapitävää liimaa.

**REETTA
MÖLLER, 43**

**Aluekoordinaattori,
Lahden kaupunki,
lasten ja nuorten
vastuualue, Lahti**

"ON YMMÄRRETTÄVÄ SYY-SEURAUSSUHTEITA"

NUORTEN KANSSA tehtävässä työssä on paljon kokeemukseen perustuvaa tietoa. Sen siirtäminen on hankalampaa kuin aloilla, joilla tehdään jotain konkreettista tuotetta.

Voimme kirjoittaa ohjeita käytännön toimista, mutta nuorten kanssa työskennellessä pitää ymmärtää erilaisia syy-seuraussuhteita.

Ryhmässä toimiminen erilaisissa ympäristöissä on nuorisotyön ydintä. Ryhmädynamiikkaan liittyen tehdään paljon harjoitteita, jotka tukevat ryhmään kiinnittymistä, toimimista muiden kanssa ja oppi-

mista toisilta ihmisiltä. Siksi pitää ymmärtää, millaisia seurauksia joillain harjoitteilla voi olla.

Hiljainen tieto voi olla myös spesifiä osaamista, jota syntyy vaikka harrastuksien kautta. Se ei aina liity suoraan omaan työnkuvaan, mutta siitä voi olla hyötyä eri tilanteissa

Kun nuorisotyöntekijät ympäri Suomen kohtaavat, on jännä havaita yhteinen ymmärrys, eetos ja arvot, joita työhön liittyy. Tunnistamme yhdessä asioita, vaikka niille ei ole aina sanoja. Sekin on tärkeää hiljaista tietoa.

Osallistu sarjaan

ONKO TEILLÄ hyviksi todettuja tapoja edistää työhyvinvointia tai työn sujuvuutta?

Jaa vinkkisi:
motiivi-lehti@jhl.fi.

**PETTERI
HÄYRINEN, 62**

Pelastaja,
Pohjois-Savon
pelastuslaitos,
Varkaus

"Tiedon hallittu siirtäminen vähentää ylimääräistä säätämistä."

"YHDESSÄ OPPII FIKSUIMMAT TAVAT TEHDÄ"

ASEMA- TAI HÄLYTYSTYÖ ei suju pelkästään ohjeistusten perusteella, vaan siihen tarvitaan vuosien aikana kertynyttä tietoa. Tiedon jakamisessa auttaa yhteisöllisyys ja se, että hälytystehtävissä ollaan liikkeellä 4-6 ihmisen ryhmissä.

Koulu opettaa perusmallit, miten hälytyksessä tulee toimia, mutta todellisuus on ihan toista. Vasta käytäntö muo- vaa ja opettaa, mikä on tehokainta ja fiksuinta toimintaa.

Jo pelkästään kalusto vaatii paljon perehdyttämistä. Vaikka opinnoissa käytetään tiettyä kalustoa, se voi olla eri pelastuslaitoksilla ihan erilaista.

Ilman hiljaista tietoa hommat eivät onnistu, varsinkin kun ne tehdään yhä pienemällä porukalla. Pelastushenkilöstöstä on pula kaikkialla Suomessa, reserviä ei ole.

Konkareiden kokemuksen lisäksi nuorten taitoja pitäisi hyödyntää enemmän. Heillä voi olla aivan uutta osaamista.

**OTTO
HELPI, 49**

Työsuojeluvaltuutettu,
Espoon kaupunki-
ympäristön toimiala,
Espoo

"KAHVIPÖYDÄN ÄÄRESSÄ ASIAT AVAUTUVAT"

**KAHVIPÖYTÄKESKUSTE-
LUILLA** on iso merkitys, koska aina hommat eivät mene ohjekirjan mukaan. Esimerkiksi samassa kohteessa pitkään ollut kiinteistönhoitaja voi tuntea paikan kommervenkit paremmin kuin omat taskunsa.

Vaikka asiat tehdään tietyin menetelmin, joku on voinut keksiä paremman - myös työturvallisen - tavan.

Olen onnekas, sillä meillä on toinenkin täysipäiväinen, jo

18 vuotta valtuutetun hommaa tehnyt ihminen. Vaikka tietyt asiat ja lait ovat selkeitä, olen oppinut häneltä, miten organisaatio toimii ja miten asioita viedään eteenpäin.

Parastahan olisi, että työelämästä poistuva työskentelisi jonkun aikaa yhdessä tilalleen tulevan kanssa. Vaikka se on hetkellisesti kalliimpaa, tiedon hallittu siirto vähentää ylimääräistä säätämistä, joka vasta kallista onkin.

TÄMÄ TILA ON TURVALLINEN

Sateenkaariseniorin kohtaaminen vanhustyössä ei ole raketti-
tiedettä. Pääset pitkälle, kun et oleta toisesta mitään.

Teksti **Matleena Kantola** Kuvat **N-A Haranto**

K

otipalvelun asiakkaan eteiseen laitettiin pieni sateenkaarilippu. Siten kotipalvelun hoitaja tiesi, että asiakas kuuluu sateenkaarivähemmistöön. Hoitaja huomioi asian, kun kohtasi seniorin tämän kotona.

Tosielämän esimerkki kertoo yhden tavan, jolla asiakas ja hoitaja tarjoava palvelu voivat viestiä asiakkaan kuulumisesta seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön eli sateenkaarivähemmistöön. Hoitotyön ammattilaisen tulee ymmärtää erilaisia elämäntarinoita ja -tilanteita sekä saavuttaa vanhuksen luottamus. Erityisen tärkeää kunnioittava kohtaaminen on, kun vanhusta hoidetaan hänen kodissaan.

Aina tämä ei toteudu. Heteronormatiiviset oletukset ja syrjinnän pelko pitävät seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöihin kuuluvia vanhuksia kaapissa. Siksi moni sateenkaarivanhus ei vielääkään saa olla hoitokontaktissa oma itsensä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijä saattaa esimerkiksi olettaa, että vanhuksella on heteronormatiivinen avioliitto tai lapsenlapsia. Kaikilta senioreilta ei kuitenkaan löydy mustavalkoista kehystettyä hääkuvaa.

- On tärkeää opettaa sote-ammattilaisille, ettei heidän pidä olettaa asiakkaista mitään. Mieluummin kannattaa kysyä hienovaraisesti asiasta. Vaimon sijaan hoitaja voi puhua vaikka kumppanista, kehottaa Sateenkaariseniorit-yhdistyksen puheenjohtaja **Risto Hartikainen**.

Sateenkaarisenioreja on ollut aina

Yksinäisyys on sateenkaarivanhusten keskuudessa yleisempää kuin suurimmassa osassa muista vanhusryhmistä. Syrjityksi tulemisen kokemuksesta kutsutaan vähemmistöstressiksi.

- Vähemmistöstressi on kamalinta, kun ei tiedä, mitä uskaltaa missäkin puhua. Kaappi on jonkinlainen turvapaikka, kun pelkona on paljastua, Risto Hartikainen kuvailee.

Sateenkaariseniorit kouluttaa vanhustyön ammattilaisia ja palveluntarjoajia asiakkaiden kohtaamiseen ja tukemiseen. Lisäksi yhdistys järjestää webinaareja

ja vertaistukiryhmiä sateenkaarivähemmistöihin kuululle ikäihmisille.

- Haluamme, ettei kukaan jättäisi palveluita käyttämättä sen takia, että pelkää tulla esiin, Hartikainen sanoo.

Sateenkaarivanhukset ovat syntyneet, kasvaneet ja eläneet aikana, jolloin heidän identiteettinsä oli ensin rikos ja sitten sairaus. Vähemmistöt joutuivat pysymään näkymättömissä. Muistisairas vanhus palaa usein ajatuksissaan menneisyyteen, johon saattaa kuulua ikäviä ja traumaattisia muistoja.

- On inhottavaa, jos dementoitunut vanhus luulee elävänsä 1960-lukua ja menee takaisin kaappiin. Hänen käyttöksensä voi muuttua, mitä hoitajat eivät välttämättä ymmärrä. Siksi on tärkeää puhua näistä asioista, sanoo Risto Hartikainen.

Vanhimmat Sateenkaariseniorien tukiryhmiin osallistuvat ovat 90-vuotiaita, nuorimmat viisikymppisiä. Sateenkaarisenioreihin kuuluu samoja vähemmistöjä kuin muihin ikäluokkiin: seksuaalivähemmistöjä kuten lesboja, homoja, bi- ja pansesuaaleja, sekä sukupuolivähemmistöjä kuten trans- ja muunsukupuolisia.

Hartikainen on ollut suunnittelemassa etsivän sateenkaarityön projektia, jota Vanhustyön keskusliitto vetää Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Siinä pyritään löytämään sateenkaarisenioreita ja tarjoamaan heille vaihtoehtoja tulla nähdyiksi ja kohdatuiksi.

Pohjois-Pohjanmaa on sateenkaarivähemmistöjen kannalta haastava ja iso alue. Siellä korostuu uskonnon merkitys.

- Kun onnistumme löytämään Pohjanmaan sateenkaariseniorit ja järjestämään heille palveluita, onnistumme missä vaan. Uskon, että ikääntyneille sateenkaari-ihmisille on helpotus, että heidät on löydetty.

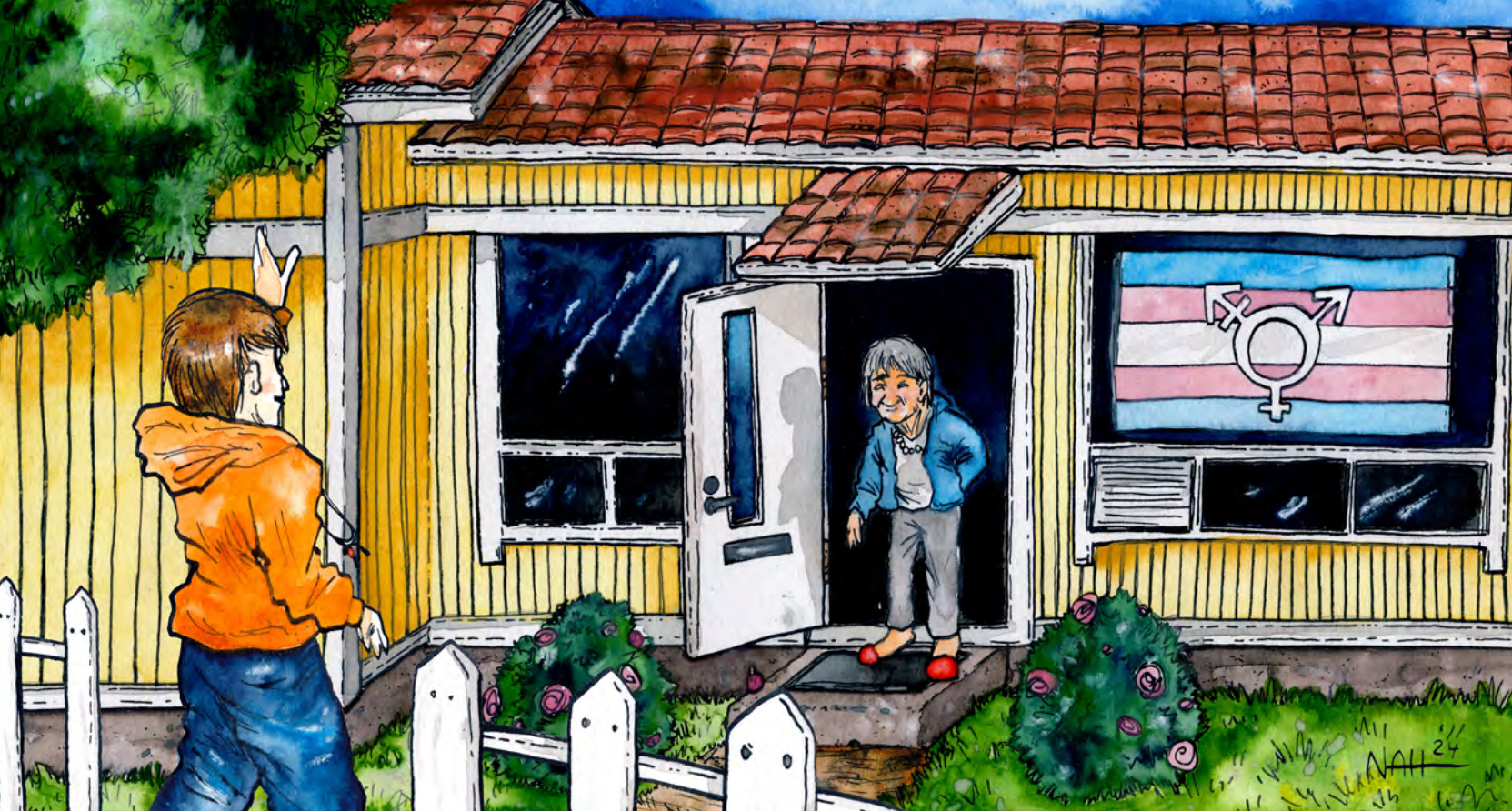
Yhdenvertaiset palvelut ja turvalliset tilat

Sateenkaariseniorit-yhdistys tekee yhteistyötä palvelutalojen kanssa ympäri Suomen. Esimerkiksi Itä- ja Länsi-Helsingin palvelutalojen sateenkaariseniorien ryhmät kokoontuvat yhdistetyssä hybridiryhmässä. Hartikaisen mielestä muutkin Suomen palvelutalot voisivat hyödyntää konseptia, jossa eri talojen ryhmät keskustelevat keskenään etänä.

Henkilökunnan tulee tehdä palvelutalosta turvallinen tila kaikille. Syrjivälle ja väheksyvälle kielenkäytölle pitää olla nollatoleranssi. Hartikainen kertoo tapauksesta, jossa henkilökunta puuttui vihapuheeseen. Kampin palvelukeskuksessa Helsingissä järjestetään joka vuosi Sateenkaarisenioreiden joulu-

Asiakkaasta
ei pidä olettaa
mitään.
Vaimon sijaan
voi puhua
kumppanista.

Translippu voi olla yksi tapa viestiä kotihoitajalle, että asiakas kuuluu sateenkaarivähemmistöön.

glögivilaisuus. Kerran paikalle tuli vanha mies Raamattu kourassa ja alkoi julistaa.

- Hän sanoi, ettei hyväksy tätä ohjelmaa ja se on syntiä. Henkilökunta vei miehen rauhallisesti toiseen tilaan, kertoi paikan olevan yhdenvertainen ja ohjasi hänet ulos. Henkilökunta oli vahvasti asennoitunut moninaisuuden edistämiseen.

Vanhukset eivät ole samasta muotista

Vanhustyön ammattilaisen ei tarvitse luopua arvoistaan. Hänen on kuitenkin tärkeää tiedostaa, etteivät kaikki ikääntyneet ole samanlaisia.

- Ammattilainen saa sanoa mielipiteensä, mutta mielipiteen lausuminen ei saa olla vihapuhetta. Ammattilaisen pitää ymmärtää, että nämäkin aiheet kuuluvat omaan työhön.

Tärkeintä on, että hoitaja kunnioittaa asiakasta. Pahimmillaan työntekijä yrittää eheyttää vanhusta.

- Kodin tulisi olla turvapaikka vanhukselle. Eheyttäminen on rikkonut monta ihmistä.

Hartikainen kertoo palvelukeskuksen mies-asukkaasta. Tämä oli tuonut kotoa omia naistenvaatteitaan, joihin halusi välillä pukeutua. Työntekijät olivat sitä mieltä, että asukkaan tulisi käyttää vain miestenvaatteita ja veivät häneltä naistenvaatteet.

Palvelutaloon tuli opiskelija työharjoitteluun. Hän alkoi selvittää, miksi vanhus oli jatkuvasti huonolla tuulella, ja sai tietää, että tältä oli viety kauniit vaatteet, joihin tämä oli kotona pukeutunut.

Vaatteet olivat päätyneet palvelukeskuksen varastoon. Opiskelija palautti ne vanhukselle. Asukas muuttui jälleen hyväntuuliseksi itsekseen.

Näin kohtaat sateenkaariseniorin

1

Kunnioita ihmistä.

Arvosta yksilöä sellaisena kuin hän on ja haluaa olla.

Älä oletta. Jos et tiedä, kysy. Oletukset menevät yleensä täysin pieleen.

2

3

Ole vertainen. Älä suhdaudu toiseen ihmiseen alentuvasti, vaan tasa-arvoisena yksilönä, joka on samalla viivalla sinun kanssasi.

"Tiktokissa voin toteuttaa itseäni"

Linja-autonkuljettaja Vesa Heimo ja hänen tyttärensä tuovat iloa kymmenille tuhansille someseuraajille.

Teksti **Hanna Kangasniemi** Kuva **Esko Jämsä**

Olen aina pitänyt esiintymisestä. Ala-asteelta asti osallistuin koulun näytelmiin ja musiikkaaleihin. Olen saanut heittäytyvän luonteeni ja esiintymisviettiini verenperintönä äidiltäni.

Aloitin videoiden teon tyttärenteni kanssa, kun meidän piti keksiä koronapandemian aikana tekemistä neljän seinän sisällä. Ensimmäisiä videoita Instagramissa katsoivat lähinnä ystävät ja sukulaiset. He kannustivat tekemään videoita Tiktokiin.

Juuri kukaan ei vielä tehnyt Tiktokiin isä-tytär-videoita. Minusta tuli aihepiirin edelläkävijä. Tiktok-videot ovat luonteva jatko sille, mitä teemme muutenkin yhdessä lasten kanssa. Teen välillä myös bussikuskin työhöni liittyviä videoita. Olen tehnyt videoita useamman vuoden ja seuraajia on jo yli 67 000.

Tiktokissa voin toteuttaa itseäni aivan eri tavalla kuin päivätyössäni. Olen löytänyt itsestäni luovan puolen ja huomannut pystyväni moneen. On todella tyydyttävää havaita, että osaa ja oppii uusia asioita.

Musiikki on tärkeä osa videoitani. Opettelin soittamaan ja tekemään biisejä appiukolta saamalla synkällä. Pian huomasin, että osaan soittaa ja laulaa. Myös tytöt osoittautuivat musikaalisiksi.

Mussukka-laulu syntyi sattumalta riisuessani **Hilda** ulkovaatteista ja lauleskellessani hänelle. Kun lauloimme *Mussukan* yhdessä videolle, se räjähti ilmiöksi ja on suurin hittimme.

Joku tögäsi *Mussukan* Rämpfaijan eli **Ville Vuorisen** tiliin ja pian hän kysyi, haluanko äänittää biisin studiossa. Spotifyssa biisi nousi nopeasti Top 50 -listan 15. sijalle. Nyt se on saanut jo 1200 000 toistoa.

Positiivinen palaute on tärkeää ja onnistumisen kokemukset antavat voimaa. Niitä saan, kun olen jatkuvassa vuorovaikutuksessa seuraajien kanssa.

Palautetta tulee Tiktok-kanavan lisäksi myös oikeassa elämässä. Olen muun muassa päätenyt yhteiskuviin bussissa. Kun *Mussukka*-buumi oli kuumimmillaan, koululaiset saattoivat alkaa laulaa bussissa biisiä minut tunnistaessaan. On ollut hienoa

huomata, että on onnistunut puhuttelemaan ihmisiä ja voi tarjota positiivista energiaa.

Videoiden myötä minusta tuli kevytyrittäjä ja olen saanut tehdä vaikuttajayhteistöitä. Nautin kun saan suunnitella vaikkapa yrityksen palveluita esittelevän mainosvideon. Mainosvideoista saamillani lisätuloilla pääsimme myös koko perhe ensi kertaa yhdessä etelänlomalle.

Tiktokkaaminen on harrastus, josta ei saa tulla stressiä. Siksi videonteosta ei tule ikinä päätyötäni. Ehkä jonain päivänä kuitenkin voin tehdä vaikka lyhennettyä viikkoa kuskina ja vapaa-ajalla videoita.

Miten onnistua tiktokkaajana?

VALITSE itsellesi luonteva teema ja tapa tehdä videoita.

KUUNTELE palautetta ja vastaa katsojien haasteisiin.

OLE VUOROVAIKUTUKSESSA seuraajien kanssa: Tee kysymyksiä, innosta kommentoimaan

OLE UTELIAS oppimaan uutta ja kokeilemaan.

OLE AITO.

Tutustu Vesa Heimon Tiktok-kanavaan @vesawheimo

Mitä välineitä
tarvitaan
tiktokkaamiseen?
Katso Vesa
Heimon
vinkkivideo:

motiivilehti.fi

KUKA?

- Vesa
Heimo, 30
- Työskentelee
linja-auton-
kuljettajana
Koiviston auto
Helsinki Oy:ssa,
Ojangon varikolla
- Asuu Järven-
päässä
- Logistiikan
perustutkinto
- Harrastaa tiktok-
kaamista ja lenk-
keilyä
- Perheessä vaimo
sekä lapset
Lily, 9, Hilda, 7,
Lydia, 5

Edunvalvontaa ja lautapeli-iltoja

Nuorisajaostot tarjoavat rentoa yhdessäoloa, edunvalvontatietoutta ja mahdollisuuden vaikuttaa.

Teksti **Samppa Haapio**

Kuvat **Maria Helin**

Oulun nuorisajaoston perustajat ryhmäkuvassa. Takarivissä Laura Körkkö (vas.), Miika Kärkkäinen, Juho Karppi ja Milla Nyman. Eturivissä Oulun aluetoimiston työntekijä Sonja Heiskanen (vas.), Jussi-Mikael Suikkanen ja Jenita Salo.

Seitsemän JHL-nuorta kokoontui toukokuussa Oulun aluetoimistolle ja perusti nuorisajaoston. Oulun nuorisajaosto aikoo järjestää omia tapahtumia pari kertaa vuodessa. Lisäksi oululaisnuoria nähtäneen muissa tapahtumissa, kuten Pridessä. Jaosto haluaa pitää osallistumisen kynnyksen matalana.

- Tavoitteemme on sitouttaa nuoria toimintaan niin, että opiskelijajäsenet jatkaisivat jäsenyyttä valmistumisen jälkeen. Ja jos joukossa on uusia järjestöaktiiveja, niin aina parempi, sanoo oululainen **Laura Körkkö**.

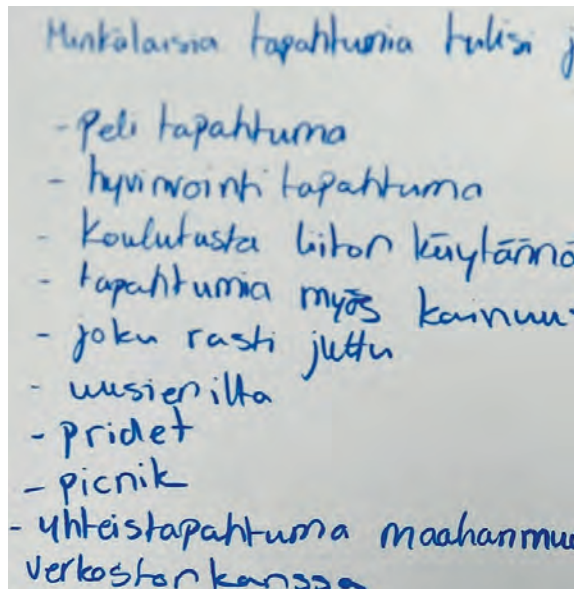
Körkkö valittiin Oulun nuorisajaoston ensimmäiseksi puheenjohtajaksi. Hän toteaa, että nuorilla on suuri tarve perustason tiedolle.

- Monelle nuorelle on ammattiliiton edunvalvontatyö tuttua, mutta esimerkiksi yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta ja koulutusmahdollisuuksista harva tietää.

Työelämäkysymyksissä toistuvat samat asiat

Nuorille ja opiskelijoille suunnatun toiminnan tavoitteena on myös kannustaa liittymään ammattiliittoon. Vanhemmille ikäpolville liiton jäsenyys saattoi tulla verenperintönä, mutta nykynuorelle se ei ole itsensäselvyys.

- Olemme viestineet nuorille esimerkiksi siitä, että jäseneksi kannattaa liittyä ennen kuin työpaikalla satuu jotain. Silloin ammattiliitosta saa parhaimman turvan, kertoo valtakunnallisesta nuorisotoiminnasta vastaava järjestöasiantuntija **Maria Helin**.

Oulun nuorisajaoston toimintasuunnitelmaa hahmoteltiin fläppitalulle.

Liittoon kuuluminen ei enää tule verenperintönä.

Nuorten työelämäkysymyksissä toistuvat usein samat asiat.

- Nollatuntisopimukset, määräaikaisten työsuhteiden ketjutukset ja alipalkkaus. Lomarahojen ja lisien maksaminen ja ylipäättään työsopimusten sisältö askarruttavat monia, Helin listaa.

Haasteena pitkät etäisyydet

Nuorisajaoston jäsenet suunnittelevat toimintansa itse. JHL:n aluetoimiston nuorisovastaava osallistuu käytännön järjestelyihin. Ouluun on suunnitteilla lautapeli-iltoja ja muuta vapaamuotoista yhdessäoloa, jota ryyditetään tiedolla ammattiliiton toiminnasta. Körkkö toteaa, että nuorille asiat on hyvä paketoita eri tavalla kuin vaikkapa vanhemmille sukupolville. Nuoria ei välttämättä kiinnosta kutsu tulla kuulemaan edunvalvonnasta, vaan heihin vetoaa esimerkiksi uuden oppiminen jonkin muun ohjelman ohessa.

- Jaostomme voisi järjestää vaikka hyvinvointitapahtuman, jossa nuoret kirjoittavat kannanoton koulutuksen laadusta.

Bioanalytikko-opintojaan viimeistelevälle Körkkölle puheenjohtajaksi ryhtyminen on luontevaa, sillä hän istuu paraikaa valtakunnallisessa Nuorisoforumissa. Siellä hän on päässyt näkemään, miten nuoret ovat toimineet muilla alueilla.

Körkkö toteaa, että varsinkin alkuvaiheessa jaosto kaipaa lisää tekijöitä laajalti Oulun alueelta.

- Paikallistoiminnan kannalta on haastavaa, kun etäisyys Oulusta Kuhmoon on yli 250 kilometriä ja julkista liikennettä on vähän.

Helpoiten nuorisajaostoon pääsee mukaan ottamalla yhteyttä omaan aluetoimistoonsa. Ainoat kelpoisuusvaatimukset ovat JHL:n jäsenyys ja alle 35 vuoden ikä.

- Kaikki toiminnasta kiinnostuneet ovat lämpimästi tervetulleita. Me kyllä opastamme alkuun, Körkkö kannustaa.

KIINNOSTUITKO?

- Ota yhteyttä omaan aluetoimistoosi tai lähetä sähköpostia osoitteeseen nuoret@jhl.fi
- Valtakunnallisesta nuorisotoiminnasta vastaa järjestöasiantuntija Maria Helin: maria.helin@jhl.fi, 050 566 2370
- Lue lisää: jhl.fi/nuoret

Oulun nuorisajaoston ensimmäinen puheenjohtaja Laura Körkkö istuu myös valtakunnallisessa Nuorisofoorumissa.

Nuorisofoorumi kokoontui Turussa Paint and Party -iltaan.

Näin nuoret vaikuttavat

JHL:N TAVOITTEENA ON, että jokaisella alueella toimii oma nuorisajaostonsa. Oulun jaosto oli kuudes, ja seuraavaksi vuorossa on Lappi. Sen jälkeen nuorisajaostoa vailla on enää Pohjanmaa.

- Lappi saa oman jaostonsa näillä näkymin vuodenvaihteessa, Maria Helin kertoo.

NuFo eli Nuorisofoorumi taas on nuorten valtakunnallinen ääni JHL:n sisällä. Foorumi suunnittelee tapahtumia erityisesti nuorille jäsenille. Se ottaa kantaa nuoria koskeviin työelämän asioihin.

NuFoon valitut jäsenet edustavat mahdollisimman kattavasti eri ammattialoja, koulutuspaikkoja, sukupuolia ja paikkakuntia. NuFon jäsenet ja alueiden nuorisajaostot tapaavat vuosittain. Nufossa istuvat nuoret ovat alueidensa sanansaattajia.

Nufossa istuu 20 alle 35-vuotiaasta JHL:n jäsentä. Heidän toimikautensa kestää kaksi vuotta. Nuorisofoorumi kokoontuu 6-8 kertaa vuodessa.

Jokaisen alueen nuorisajaosto esittää alueeltaan potentiaalisia nuoria foorumiin ja loput valitaan avointen hakemusten kautta.

Kiinnostaako NuFon jäsenyys? Pidä silmällä JHL:n nuorten ja opiskelijoiden somekanavia! Niissä ilmoitellaan hakuun tulevia paikkoja. Voit olla myös suoraan yhteydessä: nuoret@jhl.fi.

Onko edessäsi lomautus tai muu palkaton keskeytys?

Käy tutustumassa työttömyyskassan nettisivuilta löytyviin hakuohjeisiin ja esimerkkitapauksiin huolella jo etukäteen.

Ewertti eAsiointi

• Sähköinen asiointi, jonka kautta voit lähettää hakemukset liitteineen ja tarkastella omia tietojasi.

Chat-palvelu

• Nettisivuilla ja Ewertti eAsioinnissa.

Puhelinpalvelu

• Numerossa 010 190 300.

Päivärahakuri

• Voit laskea arvon ansiöpäivärahan suuruudesta.

Käsittelytilannepalvelu

• Voit seurata työttömyyskassan yleistä käsittelytilannetta hakemustyypeittäin.

Seuraa meitä somessa!

Lomautuksella tarkoitetaan työnteen ja palkanmaksun väliaikaista keskeytystä, jolloin työsuhde kuitenkin pysyy muutoin voimassa. Lomautukseen rinnastetaan myös eräät työnteen ja palkanmaksun keskeytykset.

Sinulla voi olla oikeus ansiöpäivärahaan lomautuksen ajalta, mikäli muut päivärahan saannin ehdot täyttyvät. Päivärahan saaminen edellyttää työnhaun voimassaoloa TE-toimistossa, eli ilmoittaudu työnhakijaksi viimeistään ensimmäisenä lomautuspäivänä.

Lomautus voidaan toteuttaa joko kokoaikaisesti tai lyhentämällä työpäivää tai -viikkoa. Jos lomautus tapahtuu työajan lyhennyksenä, päivärahan maksaminen edellyttää, että työaikasi on alle 80 prosenttia alan enimmäistyöajasta kalenteriviikon aikana.

Tutustu hakuohjeisiin nettisivuillamme:
tyottomyyskassa.jhl.fi > Ohjepankki > Hakuohjeet.

Työnhakusi on oltava voimassa TE-toimistossa, jotta voit saada päivärahaa. Muistathan siis ensimmäiseksi aina ilmoittautua työnhakijaksi tai varmistaa, että työnhakusi on voimassa!

Hakuohjeet tilanteissa, kun työnteko ja palkanmaksu keskeytyvät

Ohjeet nettisivuillamme koskevat syksyä 2024 ja talvea 2025, ja ne on laadittu erityisesti koulun-

käynninohjaajille ja koulunkäyntiavustajille. Ohjeet koskevat myös esimerkiksi tuntiopettajia ja muita ammattiryhmiä, joiden työnteko ja palkanmaksu keskeytyvät oppilaitosten vuotuisten toiminta-aikojen vuoksi.

Ohjeista löydät omat osionsa koko aika- sekä osa-aikatyöstä lomautetuille.

Uusia työttömyysturvavaleikkauksia

Hallitus on esittänyt eduskunnalle työttömyysturvan korotusosien lakkauttamista. Esityksen mukaan korotuksia ei enää maksettaisi työllistymistä edistävien palvelujen ajalta 1.1.2025 alkaen.

Myös liikkuvuusavustuksen korotusosasta luovutettiin vuoden alussa. Korotusosaa voitaisiin kuitenkin maksaa vielä ensi vuoden aikana niissä tapauksissa, kun palvelu on alkanut tämän vuoden puolella.

Lakimuutosesitykset odottavat vielä eduskunnan käsittelyä.

Liity kassan uutiskirjeen tilaajaksi!

Joko uutiskirjeemme on sinulle tuttu? Uutiskirjeessä kerrotaan kuukausittain työttömyyskassaan ja työttömyysturvaan liittyvistä ajankohtaisista asioista.

Uutiskirjeen tilaaminen käy helposti ja nopeasti osoitteessa:

uutiskirje-tyottomyyskassa.jhlkassa.fi

tyottomyyskassa.jhl.fi

Nettisivuiltamme löydät kattavasti tietoa, ohjeita, ajankohtaisia asioita sekä vastauksia usein esitettyihin kysymyksiin. Nettisivujen chatista saat apua yleisissä kysymyksissä. Ewertti eAsioinnin chatissa saat henkilökohtaista palvelua puhelinpalvelumme tapaan. Palveluajat ja puhelujen hinnat löydät sivuiltamme.

Postiosoite: PL 100, 00531 Helsinki
Sähköposti: tkassa@jhlkassa.fi

Uutta puhtia työhön

Kun työtehtävät turhauttavat ja omasta työstä tekee mieli vain valittaa läheisille, on aika pysähtyä. Työmotivaatiota voi ruokkia olemalla aktiivinen.

Teksti **Laura Pörsti**

B

Suuntaa katse muuhun elämään

IHMINEN KAIPAA PALAUTUMISTA joka päivä, ei vain lomilla ja viikonloppuna. Työn ulkopuoliset tekemiset ovat tässä avainasemassa. Mieti, mitä tarvitset palautuaksesi ja onko sitä tarpeeksi elämässäsi.

Työelämä ja muu elämä heijastuvat toisiinsa. Jos vapaa-ajalla tylsistytään, tunne voi läikkyä työhönkin, vaikka työtehtävissä ei olisi kummempaa vikaa. Siksi kannattaa miettiä omaa arkeaan. Onko siinä rutiineja, jotka turhauttavat – ja voiko niille tehdä jotakin?

A

Tutkaile työnkuvaasi

TUTKAILE, MITÄ TEET TÖISSÄ PÄIVITTÄIN. Usein tylsistymiseen liittyy mielekkäiden tehtävien puute. Saisiko työhön lisää kiinnostavia elementtejä? Entä palautumisen hetkiä? Voisiko joitakin tehtäviä yksinkertaistaa, jotta rutiiniasiat saisi tehtyä helpommin? Motivaatio laskee, jos epäolennaista sillisalaattia on paljon, eikä mitään ehdi tehdä kunnolla.

Puhu avoimesti lähiesihenkilön kanssa siitä, miten ydintehtävillesi jäisi enemmän tilaa. Joskus on myös paikallaan pyytää lisää itseä kiinnostavia haasteita.

D

Tutustu aiempiin
Näin onnistut
-vinkkeihin:
motiivilehti.fi

Olisiko työnkuvaa mahdollista tuunata?

Tarkastele urapolkuasi

USEIN AJATTELUKSI

URAUTUU niin, että näemme vain käsillä olevat, turhauttavat työtehtävät. Katsetta kannattaa suunnata aktiivisesti uudelleen.

Mieti, mikä työssäsi ja työurallasi on ollut sinulle merkityksellistä. Entä mitä työ on muille merkinnyt? Jokaisella työllä nimittäin on merkitystä jollekin.

Myös omaa uraa voi tarkastella avoimesti. Missä kohtaa se juuri nyt on menossa? Kuinka pitkään leipääntyminen on vaivannut? Jos omat odotukset työlle ja nykyinen työnkuva eivät kohtaa, mitä muuta voisi tehdä? Uraohjaaja voi olla hyvä apu tämän miettimiseen.

C

Pohdi osaamistasi

JOS TYÖNKUVA JA OSAAMINEN EIVÄT KOHTAA, työmotivaatio voi laskea. Jotkut tarvitsevat lisää vaatimuksia saadakseen kykynsä käyttöön. Joskus koulutuksetkin piristävät, mutta liikaa niitä ei kannata haalia.

Toisaalta digitalisoituvassa maailmassa työtahti on äärimillään tehostettu, taukoja on vähän ja uusia järjestelmiä paljon. Se saa monet tuntemaan epävarmuutta osaamisestaan. Silloin voi kokea olevansa puolittainen.

Tämä on nykyisessä työelämässä tavallista. Tilanteesta kannattaa puhua noloilematta lähiesikololle.

Miksi työ tuntuu tylsältä?

TYÖ TYLSISTYTTÄÄ JA TYÖMOTIVAATIO LASKEE

kun odotukset työlle eivät täyty: henkilökohtaisten tavoitteet eivät ole saavutettavissa, tehtävät turhauttavat, palkka on liian pieni tai ponnistelua vaaditaan liikaa tai liian vähän.

VINKIT ANTOI psykologian professori Taru Feldt Jyväskylän yliopistosta

Tuomas Kyrö on palkittu kirjailija, kolumnisti, käsi-kirjoittaja ja tv-panelisti. Hänet tunnetaan erityisesti luomastaan hahmosta Mielensäpahoittaja.

Meidän jengi

TAYLOR SWIFT, San Siron stadion: 65 000 ihmistä. PMMP, Helsingin Olympiastadion: 42 500. **Anthony Joshua** vastaan **Daniel Dubois**, raskaansarjan MM-ottelu, Wembleyn stadion: 96 000.

Me olemme yhä enemmän erillämme. Tuijotamme puhelimen ruutua, emme katso toisiamme. Vapaa-ajastamme kilpailevat ilmaiset, halvat tai kalliit mediat, mutta aina on tarjolla rajaton sisältö. Keskitymme omaan olemassaoloomme, tunteisiimme ja kuvittelemiimme tarpeisiin.

Silti ihmiset etsiytyvät yhteisiin kokemuksiin. Harva maksaa enää kirjasta 30 euroa, mutta konserttilippuun löytyy kyllä satanen.

Tarve kokoontua ja kuulua samaan heimoon on lajiominaisuus. Yksin ei ole koskaan täysin turvassa, omien keskellä aina. Halu olla osa suurempaa kokonaisuutta eikä vain yksinään tätä palloa tallaaava hahmo. Sitä on myös identiteettipolitiikan ja -pohdinnan aikakausi. Kysymys ”kuka olen” sisältää kysymyksen ”keihin kuulun”.

Olen käynyt tänä vuonna yhtä monta kertaa hautajaisissa kuin konsertissa. Toinen on selvästi edeltänyt toista.

Muoto ja ylöspano ovat tärkeitä. Alttari on esiintymislava, saarnatuolista esitetään väkevimmät biisit. Virsien ja hittien sanat osataan ulkoa ja yhteislaulu lävistää ateistisen kyynikonkin suojauksen. Kyynel tulee silmään, vaikkei tahtoisi.

Kokemuksena suuri urheilutapahtuma vieraillee samalla aivoalueella. Sielläkin hoilataan kannustuslaulua, iho nousee kananlihalle. Rakenne toistuu. Nyrkkeilytapahtumassa esiteltäviä kiihdytetään koko ajan kohti pääottelua, suurta valaistumista tai valojen sammumista.

Yhteisöllisyyden tarvetta käytetään myös paljon väärin. Luoetaan leirejä, etsitään vihollisia, vahvistetaan oman jengin kokemusta pelon kautta.

Mutta konserttien ja nyrkkeilyottelunkaan jälkeen tunnelma ei ollut sellainen, kun katselin tosifanien olemusta. Pyhä henki oli vierailut heissä, sen voimin jaksaisi ainakin seuraavaan konserttiin asti. Ja pari sataa metriä stadionin ulkopuolella olikin aika kaivaa hipaisupuhelin taskusta.

Tuomas Kyrö Kolumnisti

SAAKO TYÖNANTAJA PAIKANTAA TYÖNTEKIJÖITÄÄN?

Työntekijöiden paikantaminen voi houkuttaa työnantajaa. On kuitenkin monta seikkaa, jotka pitää huomioida ennen paikantamisen käyttöönottoa.

1 Mitkä ovat paikantamisen edellytykset?
Työntekijöiden paikantamisessa tulee huomioida erityisesti EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) sekä laki yksityisyyden suojasta työelämässä (työelämän tietosuojalaki).

Työhön liittyvien ajoneuvojen tai työntekijöiden paikantaminen voi olla sallittua, mikäli työnantajalla on tähän asiallinen peruste ja tarve. Perusteena voi olla työntekijöiden turvallisuuden varmistaminen tai resurssien, kuten ajoneuvojen, kohdentaminen oikeaan paikkaan. Työnantajan on huolehdittava, että paikannuksen tarve on arvioitu tehtäväkohtaisesti ja työntekijät, joihin se kohdistuu, ovat siitä tietoisia.

Työntekijän paikantaminen voi tapahtua välittömästi esimerkiksi työntekijän matkapuhelimen kautta tai välillisesti esimerkiksi työntekijän käyttämän auton paikannuslaitteen välityksellä. Jos työnantaja paikantaa työssä käytettävän ajoneuvon, sitä

pidetään myös työntekijän paikantamisena silloin, kun ajoneuvon perusteella voidaan selvittää sen käyttäjä.

2 Mitä työnantajan pitää tehdä ennalta?

Työnantaja saa käsitellä vain välittömästi työsuhteen kannalta tarpeellisia henkilötietoja. Tästä vaatimuksesta ei saa poiketa edes työntekijän suostumuksella. Työntekijää ei voida paikantaa salaa. Lisäksi kerättyjä tietoja voi käyttää ainoastaan etukäteen määritellyn käyttötarkoituksen mukaisesti.

Ennen paikannustietojen käyttöä työnantajan on tehtävä tietosuoja-asetuksen mukainen vaikutustenarviointi. Arviointi pitää tehdä aina, kun käsittelystä todennäköisesti seuraa korkea riski sen henkilön oikeuksille ja vapauksille, jonka henkilötietoja käsitellään. Näin esimerkiksi silloin, kun työntekijän sijaintitietoja käytetään järjestelmälliseen valvontaan.

Paikantamista voidaan pitää teknisin menetelmin tapahtuvana valvontana. Tällaisen valvonnan tarkoitus, käyttöönotto ja menetelmät tulee käsitellä yhteistoimintalainsäädännön mukaisin menettelyin. Jos työnantaja ei henkilöstömääränsä perusteella ole velvoitettu noudattamaan yhteistoimintalainsäädäntöä, työnantajan on ennen päätöksentekoa varattava työntekijöille tai heidän edustajilleen tilaisuus tulla kuulluiksi edellä mainituista asioista.

3 Saako paikantamista käyttää työajan seurantaan?

Tietosuojavaltuutetun mukaan paikannustietoja ei lähtökohtaisesti pidä käyttää työoikeudellisten velvoitteiden noudattamisen valvontaan, kuten työajan seurantaan. Paikannusta saa käyttää tähän tarkoitukseen, jos työntekijä tekee työtään kokonaan tai enimmäkseen muualla kuin työnantajan tiloissa eikä työajan valvontaan ole käytävissä yksityisyyden suojaan vähemmän puuttuvia keinoja.

Jos työnantaja aikoo valvoa ja seurata työaikaa paikantamalla, hänen tulee etukäteen määritellä se paikantamisen käyttötarkoitukseksi. Jos määrittelyä ei ole tehty ennalta eikä asiaa ole käsitelty yhteistoimintalainsäädännön mukaisesti työpaikalla, paikannustietoja ei saa käyttää palvelussuhteen ehtojen noudattamisen valvontaan. Työnantajan on huolehdittava, että työntekijä voi kytkeä paikannuksen pois, kun päätelaitetta tai autoa voi käyttää työajan ulkopuolella. Työnantajan työajo- ja valvontaoikeus ei ulotu vapaa-aikaan tai esimerkiksi aikaan, jolloin työntekijä on työstään vapautettuna luottamus- tehtävän hoitamiseksi.

Laura Kovalainen, juristi

JHL:n oikeudellinen toimialue
laura.kovalainen@jhl.fi

LUE LISÄÄ Paikantaminen työelämässä, finlex.fi/fi/viranomaiset/tsv/2010/20100209; Työelämän tietosuojan käsikirja, tietosuoja.fi
PÅ SVENSKA Läs lagkolumnen på motivilehti.fi/sv fr.o.m. 18.10

KOULUTUSOppilaitosagentti-
koulutus**KENELLE?**Kaikille jäsenille,
jotka ovat kiinnos-
tuneita toimimaan
oppilaitos-
agentteina**KESTO**

Kolme päivää

**MILLOIN
SEURAAVA?**

5.–7.3.2025

ILMOITTAUDU

OmaJHL-palvelu

Tehtävä koulun aulassa

JHL:n oppilaitosagentit ovat monen opiskelijan ensimmäinen kontakti ammattiliittoon.

Teksti **Samppa Haapio** kuvat **Mostphotos.com** ja **Samppa Haapio**

Tällä hetkellä yli sata ihmistä kiertää oppilaitoksissa kertomassa, mikä JHL on ammattiliittojaan. Heidät on koulutettu JHL-opistolla oppilaitosagenteiksi.

Viime vuonna agentit tekivät 335 vierailua. Järjestötoiminnan koordinaattori **Anni Järvinen** povaa, että tänä vuonna tehdään uusi ennätys. Loka-kuun alussa JHL-opistolla valmistui taas uusi joukko agenteja. Koulutus antaa valmiudet mennä kertomaan oppilaitoksiin JHL:n ja ammattiliittojen toiminnasta. Agenteille maksetaan palkkio ja matkakulut.

Ständi pystyy porukalla

Agenteilla on kaksi pääasiallista toimenkuvaa: työelämä- ja aulainfo. Työelämäinfo on tunnin-parin mittainen luento, jossa agentit kertovat perustietoa

liitoista ja JHL:stä. Aulainfoissa agentit pystyttävät ständin esimerkiksi koulun ala-aulaan.

Opiskelijat voivat kysyä agenteilta tiukkoja kysymyksiä, joten kurssilaiset opiskelivat keskustelutaitoja ja vastaväitteisiin reagoimista. Nyrkkisääntö on, että jos ei tiedä heti vastausta kysymykseen, on parempi ottaa yhteystiedot ja kertoa palaavansa asiaan.

Oppilaitosagentiksi voi ryhtyä kuka tahansa JHL:n jäsen iästä ja taustasta riippumatta. Usein hän edustaa omaa ammattikuntaansa. Tyyli on vapaa, räväkkyys toimii siinä missä rauhallsuuskin.

Jokainen tekee ensimmäiset keikkansa kokeneemman parin kanssa.

- Kun kokemusta karttuu, voi mennä yksin, Anni Järvinen kertoo.

Jane Saarinen (vas.) ja Sirkka Vehmaa hakivat kurssilta varmuutta luokan edessä esiintymiseen.

Mukaan saa hyvät pelimerkit

Turkulaiset **Jane Saarinen** ja **Sirkka Vehmaa** ovat pitkäaikaisia JHL:n aktiiveja.

- Olemme eläkeläisiä. Meillä on aikaa käydä puhumassa, Saarinen kertoo.

Kumpikin on ehtinyt ennen kurssia kokeilemaan aulainfoja parin kanssa. Kurssilta he ovat tulleet hakemaan pätevyyttä esiintyä luokan edessä.

Vehmaa on tehnyt 25 vuoden uran erityispuolen koulunkäynninohjaajana. Saarinen taas työskenteli 45 vuotta päiväkodissa.

- Toivon saavani esiintymiseen ja julkiseen puhumiseen lisää varmuutta, Vehmaa toteaa.

Tamperelainen **Marjo Peltonen** haluaa laajentaa osaamistaan oppilaitosvierailuihin. Hän on tehnyt call center -työtä, eli soittanut valmistuville opiskelijajäsenille ja kysynyt halukkuutta liittyä täysjäseneksi.

Peltonen työskentelee henkilökohtaisena avustajana. Lisäksi hän on päätyösuojeluvaltuutettu ja alue-luottamusmies. Hän odottaa saavansa kurssilta rohkeutta sosiaaliseen kanssakäymiseen.

- Jotta voi olla oma itsensä.

Porilainen ravitsemusalan pätkätyöläinen **Marjo Riitta Kallio** kertoo, että seurattuaan Suomen nyky-menoa hänelle on tullut tarve tehdä jotain.

- Täältä saa hyvät pelimerkit mukaan.

Näitä asioita kurssilla opittiin

- Agenttiuran aloitus käytännössä
- Opiskelijahankinnassa onnistuminen
- Vastaväitteiden purku
- Call center -toiminta
- Hissipuheen eli napakan esittelyn pitäminen

TULEVAT KOULUTUKSET

LÄÄKELASKUKURSSI

28.-29.11. 2 PV
JHL-OPISTO, HELSINKI

Lääkelaskukurssilla kehitetään sosiaali- ja terveysaloilla, kasvatustaloilla sekä ravitsemis- ja puhtauspalvelujen yhdistelmätehtävissä työskentelevien ammattilaisten osaamista. Tentin suoritettuaan saa todistuksen.
Hakuaikaa 28.10. asti.

EDUNVALVONNAN JA YHTEISTOIMINNAN JOHDANTO

9.-11.12. 3 PV
JHL-OPISTO, HELSINKI

Kurssilla perehdytään liiton, paikallisen edunvalvonnan, yhdistysten ja toimijoiden tehtäviin sekä vaikutusmahdollisuuksiin luottamus-, työsuojelu- ja yhteistoimintatehtävissä. Kurssi on avoin kaikille jäsenille.
Hakuaikaa 4.11. asti.

TOIMIVA YHDISTYS - HALLITUS JA KOKOUKSET

25.-27.11.2024 3 PV
SCANDIC TAMPERE
KOSKIPUISTO, TAMPERE

Kurssi on avoin kaikille aktiiveille, mutta sitä suositellaan erityisesti yhdistysten puheenjohtajille. Kurssilla syvennytään yhdistyksen hallituksen tehtäviin ja puheenjohtajan rooliin. Tutuksi tulevat kokous- ja äänestyskäytännöt sekä keinot jäsenten motivoimiseksi.
Hakuaikaa 28.10. asti.

Kaikki koulutukset löytyvät täältä:
jhl.fi/koulutus

YHDISTYSTEN ILMOITUKSIA

ETELÄ-SUOMI

Forssan tuntipalkkaiset JHL 073

Sääntöm. syyskokous 1.11. klo 17 Forssan keilahalli, Wahreninkatu 11, Forssa. Tarjolla ruokaa, sauna ja keilaamista. Ilm. Jari Nummenpää p. 050 569 4352.

Hallinnon, tietotyön ja tukipalvelujen ammattilaiset JHL 872

Sääntöm. syyskokous 11.11. klo 17 yhdistyksen toimistolla, Torkkelinkatu 2a, Helsinki.

Palvelukeskus Helsinki JHL 210

Sääntöm. syyskokouksen 11.11. klo 18 JHL-talon auditorio, Sörnäisten rantatie 23. Kakkukahvit, ennakoilmi. ja teams linkki etäosallistumiseen arttu.tiitu@hel.fi.

Jokioisten yhdistys JHL 692

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 18 valtuustosal, Jokioisten virastotalo, Keskuskatu 29A.

Lahden teknisen alan työntekijät JHL 204

Sääntöm. syyskokous 14.11. klo 17.30 Demarisali, Hämeenkatu 7, Lahti.

STM:n hallinnonalan ammattiosasto JHL 805

Sääntöm. syyskokous 14.11. klo 18 ravintola Vltava, Elielinaukio 2. Ruokatarjoilu. Sit. ilm. 8.11. mennessä osallistutko läsnä vai etänä sihteeri@jhl805.fi. Valitaan TTL:n luottamusmiehet 2025–2026 ja edustajat yhteisöihin, joissa osasto on jäsenenä. Päätetään yhd. toimihenkilöille maksettavista korvauksista sekä yhd. kokouksen koollekutsumistavasta. Keskustellaan osaston toiminnan lakkauttamisesta ja yhdistymisestä toiseen yhdistykseen. Vltavan ruokalista: raflaamo.fi/fi/ravintola/helsinki/vltava/menu/5188/ruokalista.

Järvenpään JHL 213

Sääntöm. syyskokous 15.11. klo 18 Bulevardikorttelin 8. krs kokoustila, Sibeliuksenkatu 8. ilm. jhl.huvitmk@gmail.com ja kysymykset kokoukseen liittyen marja.kanteluslahti@gmail.com 31.10. mennessä.

Helsingin opetustoimen henkilöstö JHL 133

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 17.30 JHL Etelä-Suomen aluetoimisto, Sörnäisten rantatie 23, 2. krs, Helsinki. Keskustellaan yhdistymismahdollisuudesta Kaskon yhd. JHL 081 kanssa. Kahvitarjoilu, sit. ilm. 10.11. mennessä jhl133hallitus@gmail.com.

Pääkaupunkiseudun yksityisen sosiaali-, terveys- ja kasvatustalon henkilökunta JHL 141

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 17 Hotel Arthurissa, Vuorinkatu 19. Ruokailu klo 16.30. Etänä osallistuville kirjautumislinkki tulee sähköpostilla. Kokouksessa vahvistetaan I-miehet ja valitaan yksi hallituksen varajäsen. Päätetään lisäbudjeteista. Arvotaan viisi S-ryhmän lahjakorttia.

HUS Helsinki JHL 035

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 17.30–19.30 yhd. toimisto Kolmas Linja 21 B 57, Teams etäkokous mahdollisuus, pyydä linkki HYKShkn@outlook.com. Kahvitarjoilu, joten ilm. ruokaineallergiat sähköpostilla. Toiminnan/ ja varatoiminnantarkastajien valinta, HTY:n edustajiston valinta/vahvistaminen vuodelle 2025, Oto Im HUS arkisto/ tekstinkäsittely valinta, kokousten koollekutsumistavasta ja ajasta päättäminen.

Vihdin JHL 300

Sääntöm. syyskokous ja pikkujoulu 23.11. Kino Laikan tiloissa, Valurinkatu 2 C, Karkkila. Kokous klo 14.30 mm. merkki-

päivä muistamiset heinä-joulukuun 2024, I-miesten vahvistaminen sekä avointen hallituspaikkojen täyttö. Pikkujoulu elokuva Vares X ja illallinen klo 16–20, omavastuu 5€. Ilm. virkistystoimi.vihdinjhlry@gmail.com viim. 11.11. Muista mainita tuletko syyskokoukseen vai pikkujouluhin vai molempiin. Illalliselle saamme ukaan Karkkilan yhdistyksen jäseniä.

Lahden JHL 048

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 17 Lahden tiedepuiston auditorio, Niemenkatu 73. Kahvitarjoilu. Vahvistetaan I-mvalinnat v. 2024–2025. Sit. ilm. 21.11. mennessä p. 050 369 9920 tai jhltoimisto@gmail.com.

Riihimäen kunnalliset JHL 260

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 18 Ingafessa, Länsitie 15, Riihimäki.

Helsingin hyvinvointialueen ammattilaiset JHL 882

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 17. JHL:n Etelä-Suomen aluetoimisto, Sörnäisten rantatie 23. Kokouksen jälkeen yhd. jäsen Pauliina Shilongo kertoo kokemuksia SASK ry:n opintomatkalta Malawiin.

Tuusulan kunnalliset JHL 224

Sääntöm. syyskokous 5.12. klo 17 Kulttuuritalo Monio, Kammari-kokoustila, Pataljoonantie 6. Vahvistetaan varaplm valinta. Yhd. tarjoaa ruokailun, joten ilm. 15.11. mennessä plm markku.kaarlejarvi@tuusula.fi tai 040 314 4454.

ITÄ-SUOMI

Siilinjärven JHL 414

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 17.30 Akuliina, Kasurilantie 13, jouluisen ruokailun merkeissä.

Meijän sote JHL 212

Sääntöm. syyskokous 22.11. klo 18 alkaen hotelli Kimmelissä, syyskokouksen jälkeen jatketaan pikkujoululla. Ilm. pikkujouluun pasi.hyttinen@siunsote.fi.

Sisä-Savon JHL 233

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 17.30 Myllykosken Kievari, Myllykoskentie 100, Suonenjoki. Kokouksen yhteydessä ruokailu (erillistä jouluruokailua ei järjestetä). Sit. ilm. 17.11. mennessä ssjhl@outlook.com, ilm. myös mahdolliset erityisruokavaliot.

Service JHL 863

Sääntöm. syyskokous 11.12. klo 17.30 paikkatiedot jhl863.fi. Ilm. osallistumisten ja tarjoiluiden osalta 1.12. mennessä mari.jhl863@gmail.com.

KAAKKOIS-SUOMI

Savonlinnan seudun JHL 567

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 18 kokous- ja tapahtumatila Othello Seurahuone, Kauppatori 4-6. Tarjolla iltapalaa.

Puumalan JHL 755

Sääntöm. syyskokous 12.11. klo 16.15 Kahvila Kuittisessa.

Keski-Suomen hyvinvointialojen ammattilaiset JHL 433

Sääntöm. syyskokous 15.11. Nikolainkulmassa, Asemakatu 6, Jyväskylä. Tarjoamme illallisen sekä livemusiikkia. Sit. ilm. 1.11. mennessä forms.office.com/e/ic52B4RVxe tai txt/puhelu 044 987 2372. Lisät. 433.jhlyhdistys.fi.

Raideammattilaisten osasto 9 JHL 1009

Sääntöm. syyskokous 28.11. klo 17 Pöyhölän Pappila, Pöyhöläntie 170, Pieksämäki.

LAPPI

Lapin varuskuntien JHL 075

Sääntöm. syyskokous 16.11. klo 16 Santasport ja ilta jatkuu pikkujoulujen merkeissä. Ohjelmassa "Firman kovin kaataja" -keilaus sekä jouluruokailu. Lisät. 075.jhlyhdistys.fi/tapahtumat/syyskokous-pikkujoulut.

LOUNAIS-SUOMI

Nakkilan kunta-alan ammattiyhdistys JHL 374

- Yhdistys jäsenhankintatapahtuma 4.11. klo 18 rentoa olemista hyvän musiikin ja napsoteltavien merkeissä. Jäsen tuo tullessa uusi jäsen meille. Meitä viihdyttää yhtye Kansan Tauti. Nakkila-Luvian osuuspankki, kerhuhuone, Porintie 4. - Sääntöm. syyskokous 7.11. klo 18, Nakkila-Luvian osuuspankki, kerhuhuone, Porintie 4.

Harjavallan kunnalliset JHL 272

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 18, Myllykatu 10, Harjavalta. Valitaan kaksi toiminnan-tarkastajaa ja kaksi varatoiminnantarkastajaa sekä SAK:n edustajat. Tarjolla suo-laista ja makeaa purtavaa sekä kahvia ja teetä. Ilm. ruoka-ainerajoituksineen 4.11. men-

nessä 044 432 5465 tai sari.aromaa@harjavalta.fi.

Naantalinn Kunnalliset JHL 246

Sääntöm. syyskokous 14.11. klo 18 kaupungin varikolla, Rautakatu 7. Kahvitarjoilu.

Turun varuskunnan siviilit JHL 809

Toinen purkukokous 14.11 klo 16 Heikkilän sotilaskoti, Rykmentintie 15. Yhd. purkamiseen liittyvät asiat. Ilm. 8.11 mennessä Vesa Mikkonen 029 483 2609 tai Terhi Ääritalo 029 483 2636. Tarjolla pientä purtavaa.

Raideammattilaisten Varsinais-Suomen osasto 201 JHL 1201

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 18 Vanha Rautatieasema, junahenkilökunnan neuvottelu-tila, 2. krs, Ratapihankatu 37, Turku.

Turun kunnantyyöväen ammattiosasto JHL 025

Syyskokous piknik-risteily 14.12. Lisät. ja ilm. ohjeet: jhl25.jhlyhdistys.fi

OULUN SEUTU Vaalan JHL 665

Sääntöm. syyskokous 6.11. klo 17 Vaalan kunnantalo, Vaalantie 14.

Oulun yliopistolaiset JHL 734

Sääntöm. syyskokous 7.11. klo 16.30 paikka selviää os. oulun yliopistolaiset.jhlyhdistys.fi/. Pj ja plm valinta vuodelle 2025. Tarjoilua, sit. ilm. ja erityisruokavaliot 31.10. mennessä helena.karjalainen@oulu.fi tai p. 040 961 4945 txt.

Yksityisten alojen JHL 149

Sääntöm. syyskokous 16.11. klo 16 Heinäpään keilahalli, Iso- katu 97, Oulu. Kokouksen jälke-keen ruokailu, keilaus ja bil-jardi. Ilm. jhl149.jhlyhdistys.fi.

Limingan JHL 531

Sääntöm. syyskokous 21.11. klo 17.30 Liminganlahden luontokeskus, Rantakurvi 6. Hallitus klo 16.30. Kokouksessa suolaista ja makeaa tarjottavaa. Sit. ilm. 15.11. mennessä p. 040 732 8000.

Oulun kaupungin toimen- ja viranhaltijat JHL 379

Sääntöm. syyskokous 27.11. klo 17 SAK:n aluepalvelu-keskuksen kahvio. Yhdistys-rakenneselvityksen tilanne. Vahvistetaan Monetra Oulu Oy:n ja Oulun Palvelusäätiö sr:n plm ja varaplm valinnat vuosiksi 2025-2028. Tarjoilua, ilm. 19.11. mennessä Ilm. nimi, sp-osoite, puh. nro osoittee-

seen jhlry379@gmail.com tai 044 988 3794. Osallistuneiden kesken arvomme 3kpl Koti-pizza lahjakortteja arvo 15€/kpl. Kahvitarjoilu!

Oulun JHL 334

Sääntöm. syyskokous 29.11. klo 18 Lapland Hotel, Kirkko- katu 3. Ruokailun vuoksi ilm. 17.11. mennessä jari.tilus@gmail.com

SISÄ-SUOMI

Jyväskylän JHL 616

2. Purkukokous 28.10. klo 18, Kansalaistoiminnan keskus Matara, Matarankatu 6A1, tila Tourujoki-sali. Kahvitarjoilu 17.30 alkaen. Ilm. viim. neljä päivää ennen kokousta tapahtumat.jhl616@gmail.com, Ilm. myös jos haluat osallistua etäyhteyden välityksellä.

Nokian JHL 105

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 18 Nokian virastotalon henkilöstöruokala, Harju- katu 21, Nokia. Täydennetään hallituksen kokoonpanoa.

Tampereen JHL 250

Sääntöm. syyskokous 20.11. klo 18 Tampereen Pääkirjasto Metso, luentosali Tammi, Pirkankatu 2. Kahvitarjoilu!

SIIRRYMME VUODENVAIHTEESSA SÄHKÖISEEN JÄSENKORTTIIN

Ammattiliitto JHL:n muoviset jäsenkortit jäävät tämän vuoden lopussa historiaan. Vuoden 2025 alusta siirrymme mobiiliin. Puhelimessa kaikki jäsenedut ja -palvelut ovat käden ulottuvissa koko ajan.

Joulukuun aikana saat omaJHL:ssä ilmoittamaasi matkapuhelinnumeroon tekstiviestinä latauslinkin, josta pääset lataamaan uuden kortin ja ottamaan mobiilikortin haltuusi heti vuoden 2025 alusta. Tarkistathan, että yhteystietosi ovat kunnossa.

Jos sinulla ei ole älypuhelin, voit joulukuusta alkaen tulostaa jäsenyytodistuksen omaJHL-palvelusta.

Lue lisää sähköisestä jäsenkortistamme osoitteesta jhl.fi

Ps. Matkavakuutus ei ole kiinni fyysisestä jäsenkortista. Suosittelemme lataamaan TaskuTurva-sovelluksen, mutta tarvittaessa vakuutustiedot löytyvät SOS-matkahätäpalvelusta.

RUKALLE JÄSENHINTAAN

UPEAT UUDET MÖKIT. JHL:n kuusi isoa ja modernia lomataloa odottaa vieraitaan Kuusamon Rukalla. Talot sijaitsevat hiihtokeskuksen kupeessa ja talvikaudella varauksen hintaan kuuluvat myös hissiliput neljälle!

JHL:n jäsenenä saat varausvaiheessa 40 % alennuksen lomatalojen normaalihinnoista koodilla, jonka löydät omaJHL:stä. Kohteiden hinnat muuttuvat kysynnän mukaan, JHL:n jäsenale on voimassa koko ajan. Muista lisätä jäsennumerosi varausjärjestelmään. omajhl.jhl.fi

JHL:n jäsenille rakennetuissa viimeisen päälle hienoissa lomataloissa majoittuu jopa 10 henkilöä.

OIKAISU! Motiivissa 3/24 esitellyn ihastuttavan työparin nimet olivat heittäneet härränpyllyä. Vasemmalla siis **Sari Antikainen** ja oikealla **Susanna Tiainen**.

#VoitollaTyöhön: Työnteon pitää kannattaa, rahallisestikin.

Tähtäimessä yhdenvertainen työelämä

UPOUUSI OPAS. JHL on laatinut oppaan, joka käsittelee yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta työpaikoilla. Yhdenvertaisuusoppaasta löydät yleistä tietoa aiheesta sekä neuvoja sen edistämiseen. Tarjolla on myös ohjeita,

miten puuttua syrjintään. Liiton jäsenet pääsevät oppaassa ääneen ja kommentoivat yhdenvertaisuuden kokemuksia työelämässä. Käy lataamassa opas itsellesi: aineistopankki.jhl.fi

Seuraa meitä
somessa ja
verkossa!

jhl.fi

Iskän uimamaisteri
onkin jo pakannut
kaikki tärkeimmät
lomaa varten!

Valmiina matkaan!
Joko lähdetään?

Lataa nyt
TaskuTurva-sovellus
mukaan matkaasi

turva.fi/lataa

Hymyile,
olet Turvassa.

Tiesitkö, että yli miljoona suomalaista nauttii matkasta Turvassa?

JHL on vakuuttanut alle 70-vuotiaat jäsenensä Turvan matkustajavakuutuksella. Se auttaa, jos reissussa sattuu tai tapahtuu. Reissukaveriksi kannattaa ottaa TaskuTurva. Se on Turvan oma mobiilisovellus, jossa matkavakuutuskortti kulkee kätevästi mukana.

TaskuTurvasta löydät myös luotettavan lääkärin yhteystiedot maailmalla.

Lisäksi ulkomailla apunasi on 24 h matkahätäpalvelu.

Aloita reissuvalmistelut jo tänään!

Lataa TaskuTurva-sovellus puhelimeesi ja tarkista liittosi tarjoama vakuutusturva sekä etusi osoitteesta

turva.fi/jhl

JHL:s sex moderna semesterhus blev färdiga år 2023.

BOKA RUKAS NYA STUGOR

JHL-MEDLEM, kom och semestra i vackra Ruka i Kuusamo. JHL:s sex moderna semesterhus blev färdiga år 2023 och ligger alldeles intill skidanläggningen. Under vintersäsongen ingår hissbiljetter för fyra personer i stugpriset!

Som medlem får du 40 procent rabatt på stugornas normalpris när du bokar. Rabattkoden hittar du i mittJHL. Stugpriserna varierar beroende på säsong och efterfrågan, men JHL:s medlemsförman hålls i kraft.

Facklig framtidskurs 8-9.2.2025

Mer information på kommande till kurs- och evenemangskalendern: jhl.fi/sv/kalender

Semestra förmånligt med Holiday Club!

Ansök om JHL:s Holiday Club-semester till medlemspris! Ansök för vintern och våren 2025 senast 27.10. Läs mer: jhl.fi/sv/medlemsformaner.

– Sysselsättning och säkerhet måste nu få förtur i Finland.

JHLs ordförande Håkan Ekström

JÄMLIKHETS- HANDBOK HAR PUBLICERATS

JHL:S JÄMLIKHETSHANDBOK har publicerats på finska, och översatts som bäst till svenska. Handboken ger råd för att främja jämlikhet på arbetsplatsen, känna igen diskriminering och ta tag i problemet. Ladda ner den finska handboken här: jhl.fi/tyosuojelu-ja-hyvinvointi.

25 000

JHL har över 25 000 unga medlemmar.
Kom med: jhl.fi/unga.

LÄS MER: JHL utbildar jhl.fi/sv/jhl-utbildar

Vårdar i natten

Om nätterna tar Paulina Lindblad hand om de äldre på boende- och vårdcentret Oasen i Jomala på Åland. En tråkig natt på jobbet är en bra natt.

Text **Michaela von Kügelgen**
Foto **Robert Jansson**

N

är andra gör sig redo för att lägga sig kör närvårdare **Paulina Lindblads** nattpass igång. Vid halv nio på kvällen startar arbetsnatten med överlämning av dagvårdarna. Under en halv timme uppdateras Lindblad om läget på avdelningen Liljan.

Efter överlämningen är hon ensam tills morgonskiftet kommer på jobb vid halv åtta. Fastän hon mest jobbar ensam poängterar hon hur fina kollegor hon

har. Själav beskriver hon sig som en person som vill ta hand om andra.

Under natten går hon några ronder för att kontrollera att alla boende har det bra. Men en del av arbetstiden handlar ”bara” om att sitta i tv-rummet och lyssna: Behöver någon hjälp?

- Patienterna glömmar bort att ringa eller så tänker de att de inte ska störa. Många tror att vi sover, fastän vi inte gör det. Om jag hör något går jag in och tittar vad som händer, säger Lindblad.

Bytte från skift till natt

Studier på Ålands vårdinstitut med inriktning handikappomsorg ledde till jobb där Lindblad arbetade med personer med varierande funktionsnedsättningar. Men efter ett tag tröttnade hon på att jobba i tre skift.

- Och då dök en nattjänst här på Oasen upp.

Att bara jobba dag är inte längre ett alternativ för Lindblad som sedan 2020 jobbar natt på boende- och vårdcentret Oasen i Jomala.

- Efter skiftjobb blev jag lite girig, det är så dåligt betalt att bara jobba dag inom vården.

Som nattvårdare jobbar hon sju nätter i sträck och efter det har hon sju dagar ledigt.

- Jag gillar att jobba mycket men när jag väl är ledig vill jag vara ledig ordentligt.

Hon och hennes sambo ville också bilda familj och konstaterade att vardagsspullet är enklare om Lindblad jobbar enbart natt i stället för i tre skift.

- Det är också skönt att kunna vara ledig en onsdag utan att behöva krångla med en arbetsgivare.

Självständigt arbete

Avdelningen Liljan där Lindblad jobbar är ett effektivt serviceboende för tio boende. De övriga avdelningarna på Oasen ger institutionsvård vilket innebär att det finns sjuksköterskor på plats.

- Jag har huvudansvaret och måste vid behov ringa hemsjukvården eller akuten, säger Lindblad.

Det innebär att hon också måste fatta beslut självständigt.

VEM?

- Paulina Lindblad, 34 år.
- Jobbar som närvårdare på Oasen i Jomala.
- På fritiden tränar hon styrkelyft.

- Men jag gillar utmaningar.

Till exempel medicindelning blir svårare på natten då hon kan vara trött, så hon dubbelkollar flera gånger att det blir rätt. Fastän Lindblad är nog med sina prestationer på jobbet stressar hon ändå inte upp sig i onödan.

- Om jag inte lyckats få en patient lugn är det svårt att inte klanka ner på mig själv, men jag vet innerst inne att jag gör ett bra jobb.

Ibland går hon från rum till rum hela natten, ibland sitter hon mest i tv-rummet.

- Egentligen har jag gjort ett extra bra jobb när jag har som tråkigast - då sover patienterna.

Paulina Lindblads mål är att patienterna ska sova tryggt om natten och veta att de vågar ringa på henne.

Tränar styrkelyft

Eftersom Paulina Lindblad är ensam på avdelningen under nätterna har hon inte så många kollegor att umgås med. Ibland hinner hon ta en kaffe med vårdaren på avdelning intill så att de har koll på båda avdelningarna.

- Före coronapandemin hade vi nattkaffe, men det försvann och har inte kommit tillbaka. Det saknar jag.

Däremot får hon ibland umgås med patienterna - även om de helst ska sova om nätterna.

- Jag tycker att det är jättespännande om någon berättar sin livshistoria.

Jag har gjort ett extra bra jobb när jag har som tråkigast.

Det är också uppenbart att patienterna gillar Lindblad.

- När jag kom tillbaka från semestern sa de "äh, äntligen är du här". Då vet jag att jag gör ett bra jobb.

När Lindblad inte jobbar gör hon främst fyra saker: sover, äter, tränar och umgås med familjen.

- Både jag och min sambo är idrottsintresserade och vi "meal preppar" mycket - alltså förbereder bra mat inför veckan.

Lindblad tränar styrkelyft och är också med i Ålands Kraftsportklubbs styrelse. Styrketräningen är till fördel på jobbet om någon har ramlat och inte kommer upp.

- Vi har ett hjälpmedel men det är sönder ibland. Då kommer de efter mig.

Arbetet är tungt och kroppen måste orka. Träningen hjälper - också med humöret.

- Om jag inte har tränat blir mitt tålamod lite kortare.

Vid sidan om styrkelyft är Lindblad aktiv inom JHL som styrelsemedlem i lokalföreningen på Åland.

- Med tanke på hur ostabilt läget är i dag och allt vad regeringen vill spika igenom är det viktigt att tillhöra facket. Jag är tacksam över att JHL strider för att vi ska ha sjysta arbetsförhållanden, säger Paulina Lindblad.

Paulina Lindblad har varit vice förtroendeman tidigare och brinner för fackliga frågor. Hon hjälper också gärna kollegorna.

New membership benefit

JHL offers you an opportunity for a holiday in stunning landscapes in Ruka-Kuusamo. JHL members can stay in brand-new holiday houses at 40% discount. Get the discount code from myJHL under Special offers for members. jhl.fi/en/myjhl

Don't look away

JHL is one of the signatories of the "Don't look away" statement by the Central Union for Child Welfare. The statement urges decision makers to not look away from hate speech. It was sent to every Finnish MP.

JHL: Education is at risk

JHL objects the Government's proposal to add cutbacks in vocational education by €20M to a total of €120M. JHL's President **Håkan Ekström** states that the cutbacks make long-term planning hard for schools and risk education quality.

– The “Action, not only words” campaign tries to cover up policies that undermine equality. Neleah Kagiri, JHL’s Immigrant Activities Specialist

JHL SPEAKS WITH ACTION

THE GOVERNMENT’S anti-racism campaign “Action, not only words” was launched in September. JHL dropped out from the campaign, which it sees as a dishonest attempt to cover up policies that are historically discriminatory and harsh on immigrants.

– As a trade union we are committed to doing all we can to fight racism and discrimination. We can’t be in the campaign when the Government parties don’t intend to commit to it, says JHL’s Immigrant Activities Specialist **Neleah Kagiri**.

– The Government’s actions blatantly conflict with the campaign’s objectives, says JHL’s Chief Executive Officer **Mari Keturi**.

Almost 15,000 people joined JHL last year, and many have an immigrant background. JHL worries how the anti-employee and anti-immigrant government policy will affect their lives, make discriminatory and racist speech more accepted and mainstream hate speech.

Follow us online and in social media jhl.fi/en

A NEW GUIDE ON EQUALITY

Are you treated unequally because of your ethnic background, personal conviction, age, state of health, disability, sexuality or gender?

All forms of discrimination and unequal treatment are prohibited also in working life. JHL’s new equal-

ity and non-discrimination guide offers information about equality and diversity in working life, as well as instructions for tackling discrimination.

The guide is now available in Finnish and will soon be published also in English. Learn more at jhl.fi.

SEURAAVA NUMERO ILMESTYY 11.12.2024

Kutsumus ei elätä

KABITA KANDEL VAATII
NEPALIN TERVEYS-
SISARILLE OIKEAA
PALKKAA

MISSÄ HÄTÄ,
SIELLÄ HÄTÄ-
KESKUS

PERHEEN-
JÄSENINÄ
SEITSEMÄN
KOIRAA

KUVA RUPAK MAHARJAN

Seuraa meitä somessa ja verkossa! [JHL.FI](https://www.jhl.fi)

AUTA TUPAKOINNIN LOPETTAJAA ONNISTUMAAN YHDISTELMÄHOIDOLLA

Vapaaksi tupakasta
ja nikotiinista*

Yhdistelmähoito on
todistetusti 27 % tehokkaampi
kuin hoito yhdellä tuotteella¹

- Laastari lievittää vieroitusoireita koko päivän
- Purukumi 2 mg tarpeen mukaan helpottamaan äkillistä tupakanhimoa

*Nicoretten tavoitteena on vapaus tupakasta ja nikotiinista, mukaan lukien nikotiinikorvaushoito.

1. Theodoulou, A et al. Different doses, durations and modes of delivery of nicotine replacement therapy for smoking cessation. Cochrane Database of Systematic Reviews 2023, Issue 6. Art. No.: CD013308.

NICORETTE® on lääke avuksi vieroitusoireisiin kun lopetat tupakoinnin. Sisältää nikotiinia. **Lue pakkausseloste.** Ei lasten ulottuville. Kun aloitat hoidon, lopeta tupakointi kokonaan. Jos sinulla on krooninen ihosairaus (koskee vain laastareita), sydän- tai verisuonitauti, olet raskaana tai imetät, keskustele hoidosta lääkärisi kanssa. Ei alle 18-vuotiaille. FI-NI-2400110. 07/2024. © McNeil/JNTL Consumer Health (Finland) Oy.

VARMANA PIDETYT

TURVALLISET JA MUKAVAT JALKINEET OVAT HYVÄN TYÖPÄIVÄN PERUSTA. SIEVIN INNOVATIIVISUUS SEKÄ LAADUKKAAT JA VASTUULLISET MATERIAALIT TAKAAVAT KORKEATASOISEN TURVALLISUUDEN JA MUKAVUUDEN TUNTEEN LÄPI TYÖPÄIVÄN. KUN PUET JALKAASI SIEVIN TURVAKENGÄT, VOIT OLLA VARMA SIITÄ, ETTÄ NE HOITAVAT TEHTÄVÄNSÄ YHTÄ HYVIN KUIN SINÄKIN.

